

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

SPALIS - OCTOBER 7, 1966

Nr. 106

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PINIGAI, KARIAI, GINKLAI...

ŪKINIAI SUNKUMAI VERČIA AMERIKIEČIUS IR BRITUS RIMTAI PAGALVOTI APIE SAVO KARIUOMENĖS VOKIETIJOJE SUMAŽINIMĄ, TAČIAU TĄ KLAUSIMĄ SPRENDŽIANT IŠ AKIŲ NEGALIMA IŠLEISTI SAUGUMO REIKALŲ. — KAS IŠ TO, JEI DABAR BUS SUPILTI MILIJONAI TAM, KAD ATEITYJE IŠLEIDUS BILIJONUS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kaip ir galėjom tikėtis, kanclerio Erhardo viešnagė Washingtone jam pelnė daugiau kritikos negu pagyrimo. Senasis Konradas Adenaueris pasikalbėjime su 'Welt am Sonntag' laikraščiu pareiškė nepasitikėjimą Erhardu, kurio vietoje jis norėtų matyti dabartinį seimo (Bundestago) pirmininką dr. Eugen Gerstenmaierį, o per televiziją Adenaueris teigė, kad Vokietija atsidūrusi pavojuje dėl amerikiečių noro būtinai pagerinti savo santykius su sovietais, išduodant vokiečių susivienijimo interesus. Erhardo - Johnsono pasimatymas galės būti įžanga į amerikiečių kariuomenės pasitraukimą iš Europos.

Apie tai nieko nebuvo minėta oficialiame komunikate, tačiau tokį įtariamą gali sukelti sutarti trijų valstybių: JAV, D. Britanijos ir Vokietijos -- pasitarimai apie Vokietijoje esančių kariuomenių didumo ir finansavimo klausimus. Tam reikalui būsiąs padarytas "a searching reappraisal", kad nustatytų, kokios jėgos yra reikalingos Vakarų Europos apgynimui.

Kadangi visuotinai tikima į pavojaus iš sovietų pusės sumažėjimą, ne-

galima tikėtis, kad tas "searching reappraisal" vestų į kariuomenės padidinimą -- jis gali vesti tik į sumažinimą. Tiesa, kaip jau minėjome anksčiau, transporto ištobulėjimas neverčia vienoje vietoje laikyti tiek daug kariuomenės, ir jei prieiti išvados, kad JAV kariuomenė Europoje reprezentuoja amerikiečių norą ginti Europą simboliškai, tai tuo atveju ne tiek svarbu ar ten bus 22 ar 2 divizijos, kaip kad pareiškė senato daugumos vadas Mike Mansfield (dem. Montana) Frankfurte. Iš kitos pusės, vokiečių kariniai sluoksniai nurodo, kad lengvai galima kariuomenės masę permesi taikos metu, tačiau tai jau bus daug sunkiau padaryti karo metu, subombardavus aerodromus ir ko gero didelę dalį Vokietijos jau užėmus prieš kariuomenę.

Svarbiausias argumentas už kariuomenės Vokietijoje sumažinimą yra bendras amerikiečiams ir britams -- tai pinigai. 7-tos JAV armijos išlaikymas Vokietijoje kaštuoja apie 675.000 dolerių. Erhardas per pirmą savo pasimatymą su Johnsono žodžiu pažadėjo už tą sumą pirkti Amerikoje ginklų, kad tuo būdu nenukentėtų Amerikos aukso rezervai. Tas susitarimas buvo padarytas dviem metams, tačiau Erhardas aiškinasi jonegalis išpildyti ir siūlo, jei vokiečių seimas jam pritartų, atsilyginti taip: vokiečiai pirktų amerikiečių ginklų tik už 700 mil. dolerių, 250 milijonų dolerių vertės jie

atiduotų tų savo skolų, kurių terminas dar nebus suėjęs, o už 400 milijonus jie pirktų JAV paskolos lakštų. Tai reikėtų, kad amerikiečių išleisti doleriai jiems vėl grįžtų, bet ne mokesčio už ginklus forma, o skolų prieš terminą grąžinimu ir paskolos lakštų pirkimu. Ateityje, vokiečiai galėsią grąžinti tik dalį išleidžiamų Vokietijoje amerikiečių dolerių. Visos sumos nori ne tik amerikiečiai, bet ir britai, todėl neliko nieko kito, kaip susėsti prie bendro stalo ir dar kartą apsvarstyti visą problemą. Ta progą labai norisi rasti ką nors tokio, kas leistų sumažinti visas karines pajėgas Europoje.

Tai padaryti leistų susitarimas su sovietais, kurie patys vis daugiau ir daugiau savo kariuomenės permetą į Kinijos pasienį. Ten jie jau

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvoje nyksta vėžiai

Vilniuje komunistų partijos leidžiamas Vals tiečių Laikraštis rugsėjo 23 dieną dėstė, kad Lietuvoje nyksta vėžiai. "Lietuva nuo 1914 iki 1929 metų eksportavo užsienį 20,000 centnerių (2,000 tonų) šių vandens gėrybių", rašo V.L. (Mūsų nurodymais čia turėtų būti klaida, nes nuo 1914 metų per visą karą ir kuri laiką pokaro Lietuva neturėjo sąlygų prekiauti su užsieniais).

1959 metais Lietuvoje buvo sugauta 226 centneriai (22.6 tonos) vėžių, o 1965 metais jau tik 57 centneriai. Vėžių nykimo priežastis -- ligos, melioracija ir chemikalų naudojimas arti prie vandens piktožolėms bei vabzdžiams naikinti. Pri-durtina ir dar viena priežastis -- beatodairiškas vandens nuodijimas.

(ELTA)

Vilniaus katedra statyta 1387 m. Jogailos rūpesčiu, pradžioje vadinosi Pilies bažnyčia, nes stovėjo žemutinės pilies rajone. Amžių būvyje ji buvo daug kartų gaisrų sunaikinta, bet vis buvo atstatoma. 1636 m. karaliaus Zigmonto Vazos rūpesčiu ir lėšomis buvo pakviesti arch. Succo, L. Stucka-Gucevičius ir Šulcas, kurie parengė ir įvykdė katedros perstatymo darbus, pridūodant jai dabartinę išvaizdą. 1945 m. komunistinė valdžia katedrą paėmė savo žinion ir uždraudė joje laikyti pamaldas, nuo stogo nuėmė šventųjų statulas ir 1953 m. šv. Kazimiero karstą perkėlė į šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antkalnyje, katedrą paverčiant meno galerija ir koncertų sale. Vilniuje komunistai uždarė 28 bažnyčias, paversdami jas kino teatrais, šokių salėmis ar paprasčiausiais sandėliais.

VILNIAUS DIENA IR VILNIETIŠKI RŪPESČIAI

KAZYS VEIKUTIS

Vilniaus Diena yra metinė mūsų tautos šventė. Nepriklausomo gyvenimo metais Lietuvoje ir pavergtame Vilniaus krašte ši šventė buvo švenčiama gėdulo ženkle primenant sau patiems ir pasauliui spalio 9-ją lenkų padarytą mūsų tautai skriaudą. Tiesa, Vilniaus krašte ji buvo draudžiama minėti viešai susirinkimais, rezoliucijomis bei protesto pareiškimais; ji buvo visų Vilniaus krašto lietuvių išreiškiamą liūdesio ir susikaupimo ženklą.

Šiandien Vilnius, nors ir okupuotas, kaip ir visa Lietuva, yra dalinai sujungtas su tautos visuma ir todėl šiandien Vilniaus Dienos prasmė jungiama su senosios Lietuvos valstybės žydėjimo metais ir su dabartinėmis tautos aspiracijomis atgauti Lietuvai laisvę. Šiandieninė Vilniaus Diena teprimena mums mūsų tautos didingą praeitį ir sostinės Vilniaus reikšmę Lietuvai. Juk Vilnius yra mūsų protėvių kūrinys ir nuo žilos senovės Lietuvos sostinė. Vilnius mūsų tautinės buities ir politinių įvykių centras. Vilnius senasis meno, mokslo ir kultūros židinys. Vilnius mūsų tautos žadintojams tautinės dinamikos įkvėpimo šaltinis. Vilniuje mūsų protėviai savo darbo kruopštumu ir dvasinės kūrybos žiedais paliko mums ir ateinančioms kartoms di-

jimos bei protesto pareiškimais; ji buvo visų Vilniaus krašto lietuvių išreiškiamą liūdesio ir susikaupimo ženklą.

Šiandien Vilnius, nors ir okupuotas, kaip ir visa Lietuva, yra dalinai sujungtas su tautos visuma ir todėl šiandien Vilniaus Dienos prasmė jungiama su senosios Lietuvos valstybės žydėjimo metais ir su dabartinėmis tautos aspiracijomis atgauti Lietuvai laisvę. Šiandieninė Vilniaus Diena teprimena mums mūsų tautos didingą praeitį ir sostinės Vilniaus reikšmę Lietuvai. Juk Vilnius yra mūsų protėvių kūrinys ir nuo žilos senovės Lietuvos sostinė. Vilnius mūsų tautinės buities ir politinių įvykių centras. Vilnius senasis meno, mokslo ir kultūros židinys. Vilnius mūsų tautos žadintojams tautinės dinamikos įkvėpimo šaltinis. Vilniuje mūsų protėviai savo darbo kruopštumu ir dvasinės kūrybos žiedais paliko mums ir ateinančioms kartoms di-

džiuosius kultūros lobius ir šviesiausius tautinės krypties kelrodžius. Todėl Vilniaus Diena tesutvirtina mūsų Lietuvos laisvės kovos pagrindus ir ryžtą, kad spalio 9-ji niekada nebe pasikartotų.

RYTŲ - PIETŲ SIENŲ PROBLEMA

Lietuvos politinė siena rytuose nekelia formalių neaiškumų. Ji yra nustatyta 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartimi Maskvoje. Vėlesni Sovietų Sąjungos savavališki tos sienos kaitaliojimai neturi tarptautinės galios. Politinių sienų ribose berods bazuojasi ir mūsų Lietuvos laisvinimo veiksniai. Betgi pagal anuometinę taikos sutartį politinė siena neapjungė visų Lietuvai priklausančių žemės plotų rytuose bei rytų pietuose. Todėl mums ir šiandien yra aktuali Lietuvos Steigiamojo Seimo Nepriklausomybės Akto paskelbtoji visam pasauliui mintis, kad Lietuva atstatoma jos etnografinės ribose. Mūsų šiandieninė pareiga yra

(Nukelta į 5 psl.)

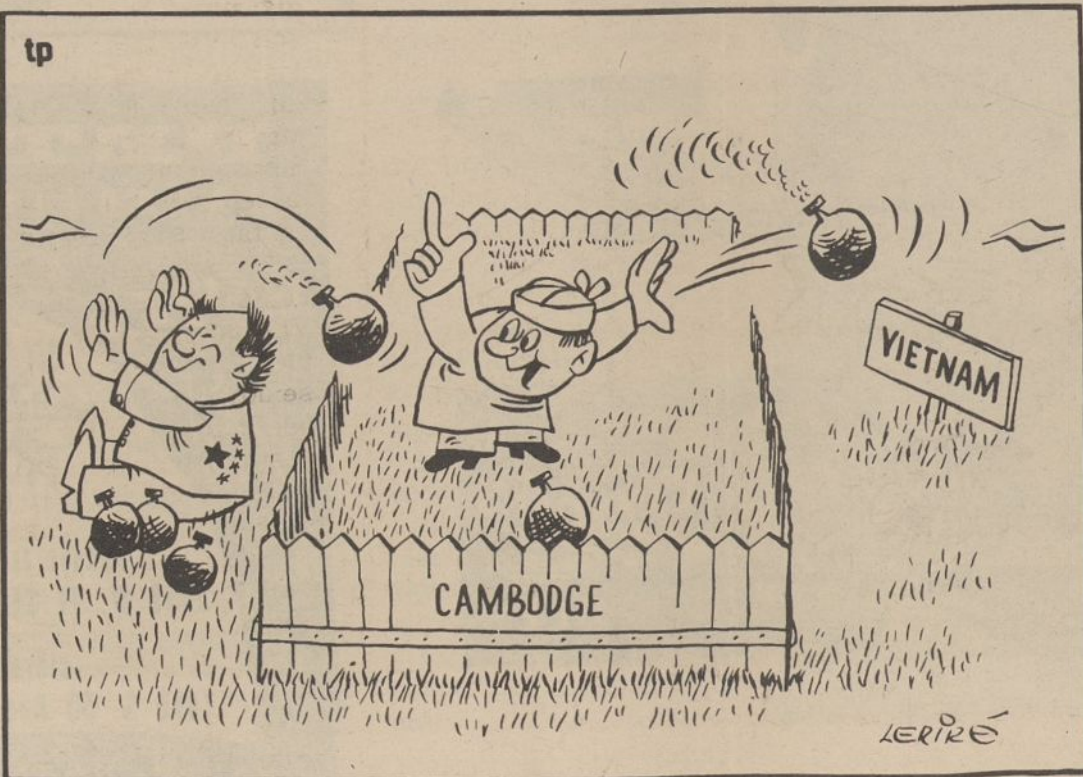
IŠ VISO PASAULIO

* HANOI REŽIMAS nebeturįs vilties laimėti karą Vietname, tačiau ir karlaui nepaliausiąs, tikintis partizaniniu karu nio-koti JAV karines pajėgas ilgą laiką. Tokias perspektyvas išdėstė Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Couve de Murville prezidentui Johnsonui. O Couve žino, ką kalba, nes gen. de Gaulle vizito Kambodijoje metu jis matėsi ir kalbėjosi su Hanoi režimo atstovais.

* JAV SENATAS sumažino kovai su neturtu biudžetą "nukirpęs" iš jo net 746 mil. dolerių. Biudžeto pakeitimas buvo priimtas 45 prieš 27 balsais, daugeliui senatorių paaiškinus, kaip jau iš anksto švaistomasi su tam tikslui skirtais pinigais.

* VAKARŲ PASAULIO DIPLOMATIJA intensyviai seka Maskvos pastangas apjungti jėgas, kad diskreditavus R. Kinijos "kultūrinės revoliucijos" plėtrą.

Maskvoje ruošiamasi sušaukti kompartijų atstovų konferenciją Pekino režimui pasmerkti. Tos pastangos anksčiau nedavė vaisių, daugeliui komunistų lyderių atsisakius užimti aiškiai prielankią Maskvai ar Pekinui poziciją.

-- Aš neutralus! Man nereikia tavo žaislų!...

AUDROS DEBESYS IR TAIKOS PASTANGOS

S. PAULO LIETUVIŲ KOLONIJOJE

Ilgesnį laiką vienokiu ar kitokiu būdu talkinę S. Paulo lietuvių kolonijai, tėvai jėzuitai prieš trejetą metų gavo Lietuvių Sąjungos Brazilijoje pasiūlymą pasinaudoti lietuviškų mokyklų pastatais. Po ilgesnių derybų tėvų jėzuitai pasirašė 30-čiai metų sutartį ir perėmė iš trijų pastatų vieną, patį didžiausią, labiausiai apstatytą ir dar su kitataučiais nuomininkais. Kol svetimi nuomininkai valdė didžiąją pastatų dalį, tėvai jėzuitai išikūrė trijuose kambarėliuose ir pradėjo gražų krikščionišką lietuvišką darbą. Nuomininkams išsikrausčius, remiami savo provincijos iš Amerikos, namus gražiai atremontavo ir atidarė lietuviškam veikimui. Kolonija džiaugėsi, kad juose iš naujo gimė lietuviško darbo pavasaris.

Bet, nelaimei, naujai išrinkta Sąjungos valdyba pradėjo tą gražų darbą ir pačius tėvus jėzuitus iš tų rūmų krapštyti. Pradėta tokiu "nekalto" pretekstu: esą reikalinga pataisyti kaimurį su Sąjungos įstatais ir Brazilijos įstatymais "nesideriną" sutarties punktai.

Lygiagrečiai Sąj. Valdyba savo biuletenyje, o atskiri jos žmonės spaudoje pradėjo lietuvių jėzuitų niekinimo ir šmeižimo akciją. Pagaliau sutartį perdavė brazilų teisumui.

Tėvai Jėzuitai, provinciolui B. Markaičiui lankantis S. Paulyje, dėl ramybės, atsisakė 30 metų sutarties ir ją panaikino. Abiejų pusių susitarimu turėjo būti sudaryta nauja sutartis dešimčiai metų. Susitarimą Valdyba turėjo pateikti visuotinam Sąjungos narių susirinkimui patvirtinti, ar atmesti. Bet Sąj. Valdyba susirinkimo nešaukia. Vėliau valdyba tėvams jėzui-

tams laiškų pranešė, kad savo susitarimo su T. Markaičiu atsisako. Dabar jau daug kam tapo aišku, jog siekiama iškeldinti tėvus jėzuitus iš rūmų.

Naujai išrinktoji Sąj. valdyba pakaltino anksčiau buvusias valdybas izoliacine politika ir paskelbė, jog dabar Sąj. durys atviros visiems geros valios lietuviams. Daug kas tuo patikėjo. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės biuletenis reiškė vilčių, kad dabar Sąjunga apjungsianti visus lietuvius ir tapsianti bendruomene. Nemažai S. Paulo lietuvių skaičius, jų tarpe ir jaunimas, padavė pareiškimus įstoti į Sąjungą. Bet turėjo nusivilti. Primami buvo tik tie, kurie reikalui esant, balsuos už jėzuitų išmetimą.

SAO PAULO LIETUVIŲ VISUOMENĖS SUSIRINKIMO, ĮVYKUSIO 1966 M. RUGSĖJO 18 D., PRIMTOS REZOLIUCIJOS

1. Susirinkimas, išklausęs eilės pranešimų, dėkoja lietuviams Tėvams Jėzuitams, kurie, nežinodami nepalankių sąlygų, nuširdžiai dirba mūsų kolonijoje lietuvišką kultūrinę bei religinę darbą. Jie leidžia ir redaguoja savaitraštį "Mūsų Lietuva", platina lietuvišką spaudą, organizuoja kultūriniam darbui lietuvių jaunimą, išlaiko šeštadienio lietuvišką mokyklą Dr. V. Kudirkos vardo rūmų patal-

posė. Salia to, praveda įvairiose S. Paulo vietovėse lietuviškas pamaldas, teikia dvasinius patarnavimus, lanko lietuviškas šeimas, o ypač ligonius ir senelius.

2. Susirinkimas viešai ir griežtai smerkia keilių asmenų sistematinę veiklą prieš lietuvių Tėvus Jėzuitus, kas kompromituoja jų gerą vardą mūsų kolonijoje bei kiršina lietuvių visuomenę. Tuo pačiu susirinkimas pareiškia didelį solidarumą visiems

lietuviams Tėvams Jėzuitams bei jų Provincijolui Tėvui Bruno Markaičiui.

3. Susirinkimas taip pat viešai ir griežtai smerkia Sąjungos biuleteniuose bei pasaulio lietuvių spaudoje ("Vienybė", "Naujienos", "Argentinijos Lietuvių Balsas") paskelbtų straipsnių autorius, o ypač Joną Antanaitį, kuris iškraipydamas tiesą, klaidina vietos ir pasaulio lietuvių visuomenę, nuodija tarpusavio lietuvių bendravimą ir ardo lietuvių vienybę.

4. Susirinkimas pripažįsta, kad lietuvių Tėvai Jėzuitai buvo specialiai pakviesti į S. Paulo lietuvių koloniją, lietuviškam - kultūriniam bei religiniam darbui dirbti, o neįsibrovę čia klaseningai kieno nors turto užgrobti. Todėl susirinkimas pageidauja ir prašo lietuvių Tėvus Jėzuitus tęsti toliau kultūrinę bei religinę darbą mūsų kolonijoje ir kviečia visą lietuvišką visuomenę prie darbo kaip kas gali prisidėti, artimai bendradarbiauti ir remti jų gražias pastangas bei pasišventimą.

5. Susirinkimas nori atkreipti Lietuvių Sąjungos Brazilijoje Valdybos dėmesį į šį lietuvių visuomenės nusistatymą lietuvių Tėvų Jėzuitų veiklos reikalu ir reiškia viltį, kad Sąjunga, gerbdama šį visuomenės nusistatymą sudarys lietuviams Tėvams Jėzuitams tinkamas darbo sąlygas ir leis tam tikslui ir toliau naudoti Dr. Vinco Kudirkos vardo rūmus, kurių tiesioginė paskirtis ir yra tarnauti vi-

sų lietuvių bendriems reikalams.

II. LIETUVIŲ SĄJUNGOS BRAZILIJOJE REIKALU

1. Susirinkimas pareiškia, jog Lietuvių Sąjungą Brazilijoje laiko visų lietuvių organizacija, kuriai priklausyti ir joje dalyvauti turi teisę visi lietuvių, atlikę įstatų nustatytus formalumus.

2. Susirinkimas aiškiai pasisako, kad Sao Paulo lietuvių kolonijoje Lietuvos ir vietos lietuvių aukomis įgytas turas (kurį sudaro Dr. Vinco Kudirkos, Vytauto Didžiojo ir Dr. Jono Basanavičiaus vardo rūmai), kuris yra Lietuvių Sąjungos Brazilijoje juridinėje globoje, nėra kieno nors monopolis, bet yra

visos lietuvių kolonijos turtas, skirtas lietuviškiems kultūriniais bei švietimo reikalams. Į šį turtą teises ir pareigas turi visi lietuvių, o pirmoj eilėj visa organizuotoji lietuviška visuomenė. Todėl susirinkimas kviečia visus geros valios lietuvius stoti nariais į lietuviškas organizacijas, ypač į Lietuvių Sąjungą Brazilijoje, kurios durys turi būti atviros visiems geros valios lietuviams.

Šias rezoliucijas pasirašė Lietuvių Visuotinio Susirinkimo dalyvių igalioji to susirinkimo Prezidiumo nariai: Stasys Butrimavičius, Onutė Matelionytė, Juozas Tijūnėlis, Aleksas Vinkšnaitis ir Pijus O. Butrimavičius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelį metų patyrimo siūniant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausios aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamomis kainomis.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue — AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue — EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue — DI 5-6808
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue — LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway — AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue — TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7360 Michigan Avenue — VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. — Tel. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau — GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 290 Franklin Avenue — Tel. 233-8030, 246-0215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue — RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. — Tel. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street — PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue — BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street — MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street — GR 2-6387
- PHILADELPHIA Pa. 19122 1214 N. 5th St. — PO 3-4818
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street — HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. — PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street — SW 8-2868

6 STROH'S
TO GO

GOING
GONE

Nepakeičiamas sezono

Stroh's šešių dėžučių pakas keliauja ten, kur jūs einate. Patogios dėžutės atlaik per minutes... nedūža... Nori atidaryti, tik patrauk juosteles... ir ragauk vienintelį alų Amerikoje, kuris gaminamas tiesiog ant liepsnos. Todėl geriausias Stroh's mišinio elementai persiduoda į alų. Sekantį kartą planuojant išvyką... kad būtų dar linksmiau... pasiimk kartu garsųjį raudoną Stroh's šešių paką. Gyvenk smagiai — prašyk "Six Stroh's to go".

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Pinigai...

(Atkelta iš 1 psl.)

turi sutelkę 33 divizijas. Bet ir ten telkdami savo kariuomenę, jie neturi jokio intereso padėti amerikiečiams sumąžinti savo išpareigojimus Europoje ir kitose pasaulio dalyse, nes tai leistų daugiau JAV jėgų panaudoti Vietname. Todėl už bet koki Vakarų Europos nuraminimą jie norėtų nuolaidų ir iš amerikiečių pusės. Okie-no sąskaiton lengviau susitarti, jei ne vokiečių? Čia reikia atsiminti kad sovietų pažadais labai sunku pasitikėti, daugiau pasitikėjimo verti savo pačių apskaičiavimai apie galimus sovietų kėslus ir turimas priemones jiems įvykdyti. Dėl viso to šį mėnesį ir pradės posėdžiauti tų trijų valstybių kariniai ir politiniai ekspertai, kad jų nustatytą karių ir ginklų skaičių finansiniai ekspertai galėtų suderinti su tų valstybių finansiniu pajėgumu.

4 1/2%

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secv.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

VILNIAUS KALNELIAI...

Suprantamas ir pateisinamas Vilniaus krašto lietuvių ištūžimas, nepavykimas viskam, kas siejasi su lietuvių ir lenkų santykiais. Jų išskirtėtos skriaudos išsilieja taip greit nepamirštamos skriaudos primini mo ženkle. Ir kaip besivystytų tų dviejų kaimyninių tautų santykiai ateityje, vilniečiai lietuviai buvo ir liks tais priminimo ženklais, kurie įtaigos vienokią ar kitokią tų santykių raidą. Jų budri ir skaudžios patirties kupina širdis bus kartu ir gairė visokiems planams, kurie diplomati joje ar tarptautiniuose santykiuose kartais reikalauja šypsno, rankos paspaudimo, sąlygų ir kitai pusei išklausti.

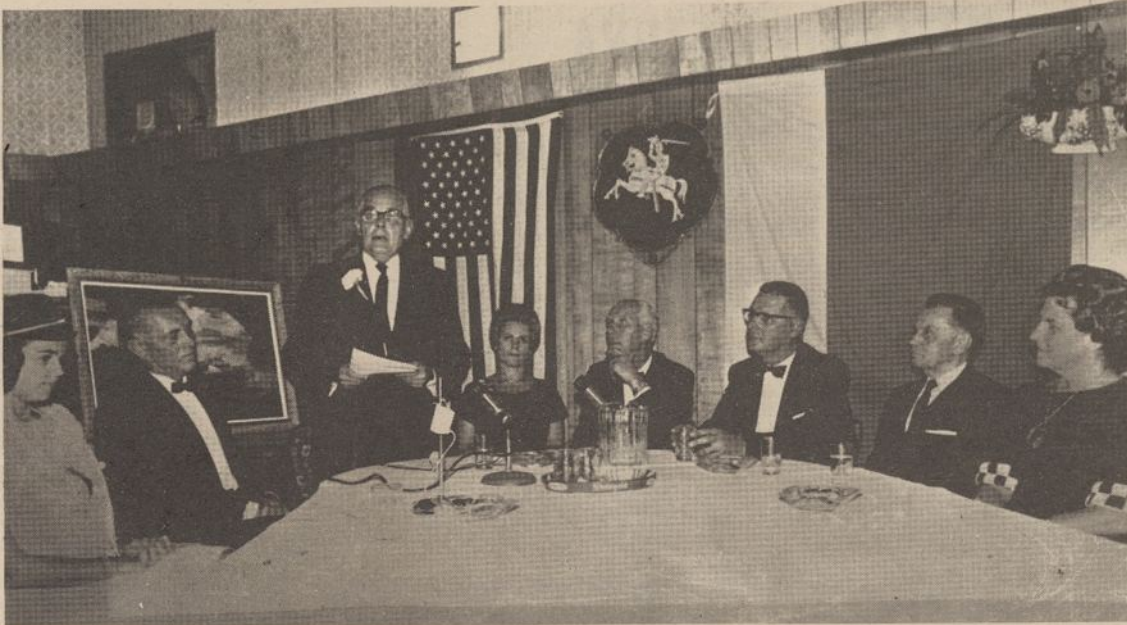
Vilniaus krašto lietuviai nėra tik akli kerštautojai. Jie kartu yra ir akylūs lenkų politikos stebėtojai, iki detalių seką ir studijuoja tiek politines, tiek kultūrines lenkų gyvenimo apraiškas, ten nuolat randant ženklų, kurie liudija nepasitikėjimą kurs tančias žarijas.

Lietuvių ir lenkų santykių raida nėra palanki greitam praeities užmiršimui ir naujų santykių "sunormalinimui". Bet gi negalime užmiršti ir to fakto, kad abiejų tautų geopolitinė padėtis, jų dabartinis likimas ir ateities perspektyvos negali remtis vien tik

kerštu ir praeities priminimu. Kebliam savo valstybės ribų išlaikymui, kaimynų pagristų pretenzijų užtušavimui lenkai panaudoja visą savo turimą įtaką, kuri yra išsiplėtusi iki pat Vashingtono valdžios viršūnių.

Pvz., lenkų įtaką Amerikos politiniame gyvenime puikiai vaizduoja ir tas faktas, kad įvyriau sybę buvo pakviestas lenkų kilmės žmogus, dabartinis JAV ambasadorius Varšuvoje Gronouski. Kiek lenkų kilmės yra senatorių, kongresmanų, aukštų pareigūnų valdžios įstaigose ir t.t., kas besuskaičiuos. Viso to atsverti kad ir nepajėgsime, bet tos įtakos išleisti iš akių irgi negalima. Čia ir siūlosi išvada, kad svarią ir neišskiriamą lietuviškos politikos dalį -- santykių su lenkais problemą -- negalime spręsti vientik savųjų tarpe aiškinant tų santykių raidą. Privalome ir mes visais galimais ir prieinamais būdais nulipti nuo Vilniaus kalnelių į tą gyvenimo realybę, kurioje Gedimino sapnas reikalingas platinės ir gyvenimiškos interpretacijos.

Lietuvių - lenkų santykių problema yra plati, mūsų tautai labai svarbi, todėl ji ir liečia visus, nepaliekant mūsų vilniečių veikėjų vienų.

Antano Diržio 60 m. amžiaus sukakties proga surengto pagerbimo prezidiumas. Iš kairės: Aldona Noakaitė-Čekienė, Juozas Maurukas, sukaktuvėninkas Antanas Diržys, Genovaitė Diržienė, Stasys Santvaras, konsulas Anicetas Simutis, Jonas Šlepetytis ir Emilija Čekienė. L. Tamošaičio nuotrauka

ANTANO DIRŽIO PAGERBIMAS NEW YORKE

E. ČEKIENĖ

Rugsėjo 25 dieną, sekmadienį, Winter Garden salėje, Brooklyne, ALTS-gos abiejų New Yorko skyrių iniciatyva buvo susirinkę apie šimtą newyorkiečių pagerbti Antaną Diržį jo 60 metų sukakties proga.

Jubilatas savo gyvenimo laikotarpyje buvo ne vien sau žmogus. Jis daug laiko skyrė lietuvių visuomeniniam darbui nepriklausomoje Lietuvoje ir čia išeivijoje, besidarbuodamas Korp! Neo-Lithuania, Teisininkų, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, Lietuvių Bendruomenės organizacijose bei Lapkričio 13 dienos manifestacijoje, todėl jo neeilinio gimtadienio atžymėti ir susirinko ne vien artimi bičiuliai, bet ir kolegų korporantai, organizacijų bendradarbiai bei kitų org-jų atstovai.

Tą kūrybingiausią A. Diržio gyvenimo 60-ties metų laikotarpį išsamiai apibūdino jo geras bičiulis poetas Stasys Santvaras iš Bostono, kurio žodis bus spausdinamas atskirai ir supažindins skaitytojus su jubilato asmeniu ir jo darbais.

Be pagrindinio kalbėtojo gražių, bet teisingų ir prasmingų žodžių pasakė Lietuvos konsulas New Yorke A. Simutis, kuriuos dar prisiminsime kita proga, adv. Jonas Šlepetytis žodžiu sveikino LB ir Teisininkų dr-jos vardu, Juozas Maurukas Korp! Neo-Lithuania Filisterių S-gos, Aldona Noakaitė - Čekienė Korp! Neo-Lithuania New Yorko padalinio vardu. Dr. P. Vileišis iš Waterburio žodžiu sveikino LB-ės Waterburio Apylinkės vardu. Nuosirdų sveikini-

mo žodį tarė I-jo skyriaus pirm. Jurgis Kiaunė to vakaro akademijos vadovas ir XI-jo skyriaus pirmininkas Algis Sparauskas, programai vadovavęs vaišių metu. Emilija Čekienė sveikino Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vardu.

Daug sveikinimų gauta raštu, kuriuos perskaitė rengimo komiteto pirm. Antanas Jurgėla.

ALTS-gos Centro Valdybos pirmininkas inž. Jonas Jurkūnas tarp kitko rašo:

"Mielo Antano nedviprasmiškas tautinis nusistatymas buvo ryškus per jo visą 60 metų; jis buvo ryškus studento dienose, jis buvo ryškus jam pasiekus savo profesijos viršūnes, jis ne kiek nesumažėjęs ir dabar jam begyvenant toli nuo savo gimtos žemės, keliaujant svetimų kraštų keliais.

Šios gražios sukakties proga jungiuosi i sveikintojų eilę su dideliu tikėjimu, kad sukaktuvėninkas dar ilgai gyvens mūsų tarpe, kad savo darbu ir talentais ilgai bus vienas iš tautinės minties skleidėjų nesustojančių pusiau-kelyje ir nepalūžtančių kad ir didelė audroj".

Aleksas Laikūnas, Vilties Draugijos pirmininkas rašo:

"Šią iškilmingą ir visam amžiui prisimintiną valandą i didingą sukakties sveikinimų vainiką įpinu Vilties Dr-jos valdybos ir savo šeimos sveikinimo gėlytę: ant-rasis Tavo amžiaus šešiasdešimtmetis terodo mums ir mūsų jauna-

jai kartai tokį pat, koks buvai ligi šiol -- niekada nepavargstąs, visuomet veiklus, gyvai judrus širdies ir pareigos žmogus. Pavyzdingas neolituanas, akcijos tautininkas, idealus jaunalietuvis."

Skirtingų ir kiekvienam žmogui būtinų linkėjimų atsiuntė vyr. Dirvos redaktorius Jonas Čiuberkis: "Sveikata ir tikrojo bendradarbiavimo dvasia telydi Tave dar ilgus metus".

Be to, raštu sveikino LLK pirm. Vaclovas Sidzikauskas, pirm. J. Bachunas, SLA prezidentas P. Dargis, ALTS-gos Rytų Apygardos pirm. A. Jonys, Bostono neolituanų padalinys, Jurgis Dargis, Korp! Neo-Lithuania steigėjas, L.E. leidėjas J. Kapočius, dr. V. ir B. Paprockai, V. ir S. Abraičiai, P. Narvydas, Šiauriniai, V. ir E. Rasteniai, A. Jančys, dr. Virkutis su ponia, Jonaičiai Mitalai, J. Augaitytė, B. Vyliadas, A. ir I. Trečiokai, H. Kulber, E. Andriušis, Moterų Vienybės pirm., Č. Tamašauskas, dr. M. Kregždienė, dr. V. ir J. Kukarskiai ir daug kitų. Tarp jų V. Mažeika rašo:

"Mielas Antanai, Tu savo darbu ir pasiaukojimu ne savo naudai, bet idėjai uždegei kitus ir buvai pavyzdžiu jaunimui. Daugybę valandų praleidai redaguojant Korporacijos leidinį, paruošei ir skaitei paskaitas stovyklose, kada i tave buvo kreiptasi visad su laukta teigiamo, paskatinančio ir entuziastingo atsakymo..."

"Šio iškilmingo akto proga, manasis linkėjimas Tau, Antanai, neleis-

ti rūdyti Korp! Neo-Lithuania leidinio vyr. redaktoriaus plunksnai, bet sukaupti visas jėgas ir savą patirtį ir mokslą išmąstyti sakinį, sodriu aukštaitišku žodžiu ir vaižgantiška nuotaika perteikti nūdienai ir tolesnei lietuviškajai jaunomenei," -- rašo M. Valiukėnas.

Prasmingų žodžių pluoštą atsiuntė M. Šimkus ir kiti jubilato kolegų, kurių neįmanoma čia visų suminėti.

I sveikinimus prasmingai atsakė sukaktuvėninkas Antanas Diržys, kuriam šios garbingos šventės proga buvo įteiktas dail. Juozo Bagdono kūrinys.

Po akademijos buvo vaišės, kurių metu gražūs linkėjimai tęsėsi. Dar sveikino ir savo kūrybos paskaitė daugeliu talentų apdovanotas Jonas Rūtenis, Kario redaktorius Zigmas Raulinaitis, dr. A. Budreckis, Juozas Valiūšaitis, Romas Kezys, A. Kaunas, Vincentas Gruzdys, ALTS Philadelphia skyriaus pirmininkas, B. Bieliukas, Vaclovas Alksnis ir kiti.

Minėjimo komitetą su darė šių org-jų atstovai: ALTS-gos I-sis ir XI-sis skyriai, Korp! Neo-Lithuania New Yorko padalinys, LB-ės ir Teisininkų Draugijos. Komiteto pirmininku buvo Antanas Jurgėla, su malonumu pasiėmęs didžiausią organizacinio darbo našta. Nors kalbų netrūko, bet gerų vadovų dėka visa programa praėjo sklandžiai ir be užtęsimų. Ponia Genovaitė Diržienė ir jos mamytė buvo pagerbtos papuošiant gėlėmis.

HELP WANTED MALE

COLD HEADER OPERATORS

EXPERIENCED

To operate nut forming machine. Must be experienced to set-up and operate to specifications and close tolerances. Good working conditions. Paid vacations, holidays, hospitalization, cost of living and retirement.

BATHEY MFG. CO.

100 SO. MILL STREET,

PLYMOUTH, MICH.

313 - 453-5400

(104-110)

TRAINING

SPOT WELDERS

&

PUNCH PRESS

Day and afternoon shifts.

HAWTHORNE METAL PRODUCTS

CO.

4336 Coolidge

Royal Oak, Mich.

(100-109)

BROWN & SHARPE

AUTOMATIC

SCREW MACH. OPRS.

Apply

ZENITH

AUTOMATIC SCREW PROD.

20400 Stephens, St. Clair Shores, Mich.

(105-111)

LAIŠKAI

GERAI PASISAKĖ...

Jaunimo Kongresas senokai baigėsi. Jį sekė neperdaug optimistiški atsiliepimai spaudoje. Kongreso nutarimai, dažniausiai bendriniai, nenustatė ryškių gairių plačiai jaunimo veiklai. Daug kam rūpėjo, ar taip skaitlinga ir tiek dėmesio lietuviuose sukėlusį Kongresą seks didingi ir visų akis patraukia darbai.

Ruduo grąžino i universitetus studentus, jaunus bei senstelėjančius daktarus ir profesorius. Paskutinieji, kiek prisimename, daugiausia kongrese kalbėjo ir dirigavo. Gaila, kad jie savo veiklą Kongrese kalbo-

mis pradėję, ten pat ją ir baigė.

Kelis mėnesius po Kongreso jaunimas tylėjo. Tylą nutraukė Rytų Pakraščio jaunimas paskelbdamas savo atskirus, gyvenimiškesnius ir konkretesnius nutarimus. Rytų Pakraščio jaunimas įnešė keletą pataisų ir papildymų liečiančių Jaunimo Kongreso nutarimus. Galime drąsiai tvirtinti, kad Rytų Pakraščio jaunimas daug aiškiau ir lietuviškiau savo nutarimus formuluavo ir rašė už Jaunimo Kongreso nutarimus.

Rytų Pakraščio lietuviškasis jaunimas savo tvirtu požiūriu i darbus žengia. To jaunimo nutarimuose nematyti tuščių svajonių ir beprasmių klajonių nelietuviškuose plotuose. Tas gi rodo, kad didžioji lietuviškojo jaunimo daugu-

ma turi sveiką ir pilną savo paskirties nuovoką.

Rytų Pakraščio jaunimas iškėlė dar vieną ir labai svarbų klausimą, tai gausaus neakademiniio lietuviško jaunimo klausimą. To jaunimo išjungimas ir pamiršimas būtų didelė žala mūsų bendriniam reikalams.

Rytų Pakraščio jaunimas savo nutarimais padarė labai vertingą žingsnį pirmyn.

Daug kas to malonaus pragiedrulio laukė, ir jis atėjo.

V. Šarka,
Omaha

A. Diržio 60 m. amž. sukakties proga surengto pagerbimo svečiai. Pirmoj eilėj iš kairės: A. Jurgėla, Milmantavičienė, A. Senikas, V. Žilinskas, B. Bieliukas. L. Tamošaičio nuotrauka

PASIKĖSINIMAS UŽTERŠTI LIETUVĄ

-- Vargu ar mažiau pavojingas Baltijos jūros pakrantėms (už naktos įmonę ties Jurbarku. E.) yra preliminarai planuojamas chemijos kombinatas Latvijos pasienyje, pajūryje, netoli Šventosios uosto, -- rašė susirūpinę Vilniaus mokslininkai ir kultūrininkai savo memorandumu, dėstydami Lietuvos visuomenės susirūpinimą, kad:

-- Šio kombinato vandens teršiamoji galia bus ypač pavojinga. Kombinato nutekamuosius vandenius numatoma nuvesti į atvirą jūrą vamzdžiais ir suleisti šaltu metų laiku į 20 metrų gylį. Visa tai labai gražiai skamba. Teršimas nepaliesias kurortinio sezono, (o) pas mus jūroje vandens tekėjimas šiaurinės krypties, taigi visą cheminį biauralą suversime į Latvijos, taip pat puikių kurortinių vietovių pakrantę...

-- Visas mūsų pajūris -- toliau sako mokslin-

ninkų-kultūrininkų grupė -- yra respublikos seklyčia... Apie tai, kokie puikūs ateityje bus mūsų pajūrio kurortai, jau daug rašė mūsų spauda. Tad ar neprieštaraujame patys sau, projektuodami įmones, kurios šią mūsų seklyčią užterš naftos ir chemijos pramonės atliekomis.

(Žodžiai "Ar neprieštaraujame čia patys sau, projektuodami..." -- pabrėžia tą aplinkybę, kad Maskvoj sumanytas įmones projektuoti įkinomi taip pat ir Lietuvos inžinieriai bei architektai).

-- O nežiūrint visų projektuotojų įtikinėjimų, -- išpėja memorandumas, -- tų atliekų neišvengiamai bus! 20 metrų gylį čia galima surasti labai arti. Madingos lenktynės už statybos pigumą teikia mažai vilčių, kad nutekamųjų vandenų suleidimas bus reikiamai nutolintas nuo krantės... Bet kokiu atveju šis kombinatas -- tai nuodingas peilis, smeigia-

mas į sveiką gamtos kūną, kurio pragaištingas veikimas pasireikš ne tik pasroviui, bet ir prieš srovę. Kilus šiaurvakariams vėjams, užteršiamas vanduo pateks į Šventosios uostą ir į Falangos plažus, o gal ir dar toliau.

Projektas, apie kurį čia kalbama, dar ir Maskvoj ne galutinai priimtas. Tikimasi, kad prieš tą pasikėsinimą užteršti Lietuvos ir Latvijos "seklyčias" (svetaines) gali padėti priešintis ir Rusijos "naujoji klasė", kuri taip pamėgo svečiuotis Lietuvos Falangoj ir Latvijos Jūrmaloj.

AFSAUGOK NUO TOKIŲ "DOVANŲ"...

Rusijos komunistų partijos viršūnių vietininkas Lietuvoj A. Sniečkus, beveik kiekvieną kartą, grįžęs iš Maskvos, pamokslininkauja prieš "vietininkiškumą": esą, nedera žiūrėti tik vietinių "reikaliukų", reikia žiūrėti visos "didžiosios tėvynės" reikalų.

Lietuviai mokslininkai - kultūrininkai, patys irgi daugelis komunistai, lietuvių visuomenės vardu dėstė savo memorandumu kitokias pažiūras. Sako:

"Framonės ugdymas yra viena labai svarbių grandžių gyventojų gerovei kelti. Bet teritorijų pramonėjimo ir urbanizavimo sąlygas apsprendžia gamtos dėsniai. Vienokie sunkumai pusdykumėse, kitokie stepėse, dar kitokie miškų juostoje, tundroje,

kalnuose. Lietuva -- pajūrinė miškų juostos dalis. Todėl Lietuvos pramonė turi paklusti šios juostos gamtos dėsniams".

"Lietuva pramoninai ypač smarkiai paveiktos miškų zonos gamtinėmis sąlygomis. Tai savita mūsų respublikos specifika." (Miškų belikę tik 16% teritorijos, jaunuolynų, kurie suaugę tik po kokios 30 metų -- apie 10%, pelkinių pievų, lankų, kultūrinių ganyklų -- 18.3% ir natūralios žalienos nyksta sparčiau, negu plečiasi kultūrinių žaliųjų plotai: Lietuvos teritorijos padengimas daugiamete augalija silpniausias iš visų aplinkinių kaimyninių kraštų).

Todėl, sako, vystant pramonę tokioje aplinkoje -- "visų pirma reikia pagalvoti, ką statyti, o po to labai daug ką suderinti, kad siekdamiesi gerovės nesusilauktume nepatysomų blogybių".

Tačiau "didieji broliai" užsimoję "apdovano" Lietuvą savo pramone, elgiasi kitaip. Anot memorandumo, "Blogiausia, kad gigančių darbų projektų trūkumai pasirodo tada, kai viskas jau būna įgyvendinta. Ir jų priežastis būna ta, kad projektai ginami vienpusiškai"... Į vispusišką svarstymą Maskvos valdžia nesileidžia, mato tik savąją pusę.

(ELTA)

KODĖL TIK DABAR TIESĄ PASAKĖ?

Kai vienuolika Vilniaus architektų ir dailininkų paskelbė Tiesoj

priekaištaujančią pareiškimą dėl telefonų stoties priestato kuris gresia sugadinti Stuokos-Gucevičiaus gatvės ir Gedimino aikštės architektūrinį pavidalą, popusantros savaitės atsiliepė telefono tinklų viršininkas E. Fuodžiūnas, pranešdamas netikėtą naujieną. Jis tvirtina, kad keturi pasirašiusių pareiškimą apie "neapgaltą projektą" patys dalyvavę projekto svarstyme ir jam tada neprieštaravę, o penktas esąs projekto autorius...

Dabar net ir nelabai suinteresuoti tos statybos klausimu smalsiai laukia, kada, kas ir kaip paaiškins, ar keturi architektai ir kultūros ministerijos atstovai tik dabar pakeitė savo nuomonę apie tą statybos projektą, ar jie dabar tik pasakė nuomonę, kurios pirma dėl kažkokių priežasčių negalėjo sakyti? (ELTA)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE. FIRST CLASS SKILLED SCREW MACHINE OPERATOR. NO DIFFICULT Set up (drill and cut off only). All benefits. 50 to 58 hrs. per week. Wage open. Modern air conditioned locker room. Full or part time. Day or night shift. TOP NUT MANUFACTURING CO. 18720 Krause Riverview, Mich. 313 283-3380 between 8 A. M. & 5 P. M. (103-109)

AUTOMOTIVE PROTOTYPE SHEET METAL MEN QUALIFIED RETIREES WELCOME

All fringe benefits and paid insurance.

ANZICK MFG. CO. 23675 Mound Rd. Warren, Mich. Between 9 and 10 Mile Rd. (106-108)

HOWMET CORPORATION AUSTENAL MICROCAST DIVISION

1110 E. Lincolnway, La Porte, Ind.

HAS POSITIONS AVAILABLE FOR: MECHANICAL ENGRS. METALLURGICAL ENGRS.

CERAMIC ENGINEERS NONDESTRUCTIVE TEST TECHNICIAN TOOL DESIGNER MAINTENANCE REPAIRMEN TOOL AND DIE MAKER QUALITY CONTROL LAYOUT INSPECTORS LABORERS STOCK HANDLERS UTILITY WORKERS

Modern air-conditioned plant-excellent pay and working conditions—new equipment—finest fringe benefits, fully company paid.

An Equal Opportunity Employer (106-109)

SUPERVISOR

Immediate opening on 2nd shift production line. Previous supervisory experience and mechanical knowledge of production machinery required. Paid holidays, vacation and incentive program. Apply in person or write to:

BLOCKSOM COMPANY

Personnel Manager 5th & Mich. Blvd. Michigan City, Ind. 46360 An Equal Opportunity Employer (103-107)

Skaityk ir platink DIRVĄ

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

First-class, insured, and protected! See 9 val. rytu iki 4 val. po pietų. Kviečiamas nuo 9 val. rytu iki 8 v. val. Išskirtinis nuo 9 val. rytu iki 1 val. po pietų. Tiesioginiai skaičiavimai visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government 2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanietz, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

VISKAS GALĖJO IR KITAIP SUSIKLOSTYTI...

(Premijuota novelė)

(14)

Aš keikiau savo likimą, bet iš lovos pajudėti negalėjau. Daktaras sako, aš čia turėsiu išbūti dar apie porą savaitę. Ar ne kvailystė?

Kitą dieną Aušra atėjo labai susijaudinusi ir nusiiminusi. Tylėdama ji išėmė iš rankinuko laišką ir padavė man. Vėl anonimas! — dingtelėjo man galvon, bet tai nebuvo anonimas. Laišką rašė vadas batalijono, kur tarnavo Aušros vyras. Laiškas buvo trumpas. Vadas rašė, kad tokią ir tokią dieną jo pavaduotojas, kap. Domas Gabriūnas neišaiškintomis aplinkybėmis buvęs nukautas. Jis reikiąs nuoširdžią užuojautą poniai Gabriūnienei. Pasirašė batalijono vadas majoras S. Uogintas.

Mes ilgai tylėjome. Aušra nusigrįžusi žiūrėjo pro langą, aš užsidegiau papirosą. Jaučiausi nejaukiai tarsi būčiau buvęs to žmogaus mirties kaltininkas. Ir ką reikė tie batalijono vado žodžiai: "Buvo nukautas neišaiškintomis aplinkybėmis"? Gal jis pats tyčia iškišo galvą kulka?

Tur būt, Aušra išgyveno kažką panašaus. Ji staiga pribėgo prie lovos ir paslėpė veidą man ant krūtinės. Aš glosčiau jos minkštus, auksinius plaukus, raminau kaip

mokėjau, bet kartu kažkur mano dvasioje ėmė tvinkseti džiaugsmo sūkurelis. Juk pati svarbioji kliūtis dingo mums iš kelio! Mes laisvi! Vogčiomis žvilgtelėjau į Aušrą. Ji spaudė nosinaite prie akių, lyg stengdamasi sulaukyti ašaras, bet ten jokių ašarų nebuvo.

Ji išbuvo pas mane ilgiau kaip kitais kartais, mes svajojome apie ateitį ir ruošėmė planus.

Tą naktį iš džiaugsmo ilgai negalėjau užmigti. Apie dešimtą valandą sirenos paskelbė oro aliarimą. Bet tą naktį aš kažkodėl nebijoju. Ką man galėjo padaryti bombos, jei aš turėjau gražiausią pasaulyje moterį, su kuria skraidžiau ant stebuklingo kilimo po žvaigždynus?

Po šiais žodžiais buvo nupieštas žvaigždynais skrendas stebuklingas kilimas. Ant jo sėdėjo susiglaudusios dvi figūros: moteris ir vyras. Jiems šypsojosi didelis jausmas mėnulis. Apačioje, kampelyje, buvo nupieštas kryželis, o šalia jo ant basliuko pakabinta kariška kepurė. Parašo nebuvo jokio.

★

Aušra "medaus mėnesiui" labai nori važiuoti į Vieną: seniai ji norėjusi tą miestą aplankyti. Taipgi ji norinti susituokti Vilniuje, šv. Mikalojaus bažnyčioje. Aš jai pritariu, tik abejoju ar besuspėsime: mes galėsime susituokti bet kurioje bažnyčioje pakelyje, aš jai sakau. Savo daiktus ji jau susidėjusi. Savo drabužius ir baltinius ji susidėjusi į vieną dėžę, o į kitą pilną dėžę prikovusi maisto. Juk Vokietijoje esąs badas, reikią pasiimti, kas tik galima, — ji man sako. Aš labai susirūpinau, kaip tiek daug daiktų mes galėsime išgabenti.

— Sakyk, Jurguti, ar tu turi pinigų kelionei? — ji paklausė mane vakar lyg tarp kitko.

— Turiu, — atsakiau.

— Kiek?

— Apie 300 markių.

— 300 markių? — pakartojo ji tyliai. — Ar tu manai, kad su tiek pinigų toli nuvažiuosi?

Aš trūktelėjau pečiais ir nusigrįžiau į sieną. Aš jai melavau: aš nė tiek neturėjau. Aš ir pats tikrai nežinau kiek man liks, kai aš susimokėsiu už ligoninę...

Šiandien vėl gavau anoniminį laiškapalaikį. Turinys maždaug toks pat kaip pirmojo. Nusprendžiau Aušrai jo nerodyti.

Ir vėl anonimas.

Ir vėl anonimas.

Pradėdau suprasti ką reiškia propaganda. Tvirtai tikėjau Aušros meile ir ištikimybe, bet dabar imu svyruoti. Paskutinėmis dienomis ji atrodo lyg truputį atsimainiusi. Bet juk tai savaime suprantama: rūpi kelionė, mano liga, neaiškus rytojus, — raminu save, bet gal ir ne? Ir vėl ta sulaužyta priesaika įkyriai lenda man galvon. Ką aš žinau, kaip ir kur ji leidžia laiką išėjusi iš ligoninės? Ir staiga mane pagavo juokas: argi aš ne kvailas? Argi aš tik tada būsiu ramus, kai ji bus su manimi, ir ar aš visada nustosiu galvos, kai jos nematysiu? Argi tikroji meilė gali būti birža, kur akcijų vertybės nuolat kaitaliojosi? Tikroji meilė turi būti pastovi, aiški ir tyra kaip kristalas. Taip tai taip, bet vis dėlto...

Ir tuomet man dingtelėjo galvon mintis: išbandyti!

Šiandien rytą daktaras nurišo raištį nuo akies. Žaizdelė paakyje buvo gražiai užgyjusi, bet toje vietoje trūkčiojo nervas, trūkčiojo retkarčiais, bet vistiek trūkčiojo. Daktaras pasakė, kad dar turės praeiti kiek laiko, kol nervas susitvarkys.

(Bus daugiau)

VILNIAUS DIENA IR VILNIETIŠKI RŪPESČIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

tvirtai nustatyti Lietuvos etnografines sienas, kad atėjus būsimos tautos sutarties valandai, nedvejodami galėtumėm patiekti Lietuvai priklausančių žemių įrodymą.

Rytų Lietuvos žemėm studijuoti bei etnografinėm sienom nustatyti Vilko Valdyba savo 1965 m. balandžio 28 d. nutarimu paskyrė komisiją iš vilniečių tarpo: Stasį Lazdinį -- pirmininku; dr. Mariją Gimbutienę, Veroniką Kulbokienę, Marijoną Šnapštį, Kazį Veikutį, dr. Algirdą Budreckį ir Jeronimą Cicėną -- nariais.

Komisijos uždavinys nustatyti ir įrodyti žemės plotus, kuriuose apsigyveno lietuviai tuo metu, kada tie plotai dar niekam nepriklausė. Etnografinės savokos elementai (kalba, religija, papročiai, kultūrinės gravitacijos linkmė, pavardės ir vietovardžiai) apsprendžia Lietuvai priklausančius žemės plotus. Tačiau ilgų amžių slinktyje karai, genocidas, politinė bei kultūrinė spauda sumaišė rytų - pietų Lietuvos pakraščius taip, kad tiksliai skiriamoji linija vargu ar šiandien galima praveisti iš viso.

Ankstesnės ir vėlesnės statistikos, etnografinės studijos ir šių dienų mūsų mokslininkų pasisakymai rodo, kad rytų - pietų Lietuvos etnografiniai plotai maždaug sutampa su Lithuania Propria nustatyta siena, nors kai kuriose pakraščiuose srityse lietuvių kalba paskutiniiais dešimtmečiais sumišo su gudų kalba, bet kiti etnografiniai elementai išlaikė lietuviškąjį grynumą iki šių dienų. Lithuania Propria riba buvo paimta pagrindin ir rusų carinės administracijos 1842 m. Vilniaus gubernijos rytų sieną nustatant. Taip pat yra pagrįstų duomenų, kurie kalba už lietuvišką etnografiją paliktame už Lithuania Propria sienos Dysnos apskrityje rytuose ir Zietelos apygardoje pietuose. Dar galima būtų rasti lietuviškos etnografijos pėdsakus net Vitebsko gubernijoje ir Naugardu-

ko, Slonimo srityse, bet sunku būtų įrodyti jos ten vyravimą integralumui išsaugoti, nes ypač gyvieji lietuviškos etnografijos elementai ten yra beveik išnykę. Todėl jau šiandien Rytų Lietuvos žemėms Apginti Komisija yra sudariusi nuomonę, kad rytų bei rytų-pietų Lietuvos etnografinė riba sutampa su Lithuania Propria siena, įjungiant Dysnos apskritį ir Zietelos apygardą. Gi visos kitos su lietuviškų gyvenviečių pėdsakais sritys yra laikytinos lietuvių tautos žemėmis už Lietuvos etnografinių ribų. Šiai nuomonei paremti komisija rengiasi išleisti atskirą studiją.

DĖL SANTYKIAVIMO SU LENKAIS

Supratimas ir pažinimas yra santykių pamatas. Žemaičiams, suvalkiečiams bei kauniečiams želigovskiados pasekmės yra moralinis nusikaltimas bei pasipiktinimas pilsudskinės Lenkijos grasinimais ir 1938 metų ultimatumu. O mums, vilniečiams, žaizdos yra gilesnės, nes lenkai okupantai uždarinėjo mūsų draugijas ir mokyklas, ūkiniai prievartavo valstiečius, vyrus kamavo kariuomenėje, areštavo ir kalino lietuvių veikėjus, išniekino lietuvių kalbą ir vertybes, barbariškai brukto "polska wiara". Todėl mes, kurie pajutome lenkų bizūną, negalime lengvabūdiškai viską dovanoti. Tačiau, objektyviai žiūrint, mes nepaiegiame naudingumo ir galimybių kultūriniam bendradarbiavimui, žinoma, jeigu lenkai savo valstybės ateitį statytų ne klastos ir smurto, bet teisės ir teisingumo pagrindais.

Žvelgiant į kultūrinio bendradarbiavimo galimybes, yra kreiptinas dėmesys į mūsų silpną, kurie kalba už lietuvišką etnografiją paliktame už Lithuania Propria sienos Dysnos apskrityje rytuose ir Zietelos apygardoje pietuose. Dar galima būtų rasti lietuviškos etnografijos pėdsakus net Vitebsko gubernijoje ir Naugardu-

Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba pasigedo santykiavimo krypties formos ir derintos minties, kaip laido santykių gairėms nustatyti. Tam reikalui yra sekami čia išeivijos lenkiškojo gyvenimo poveikiai ir telkiama santykiavimo galimybės studijinė medžiaga.

Gal pagrindinė dabarties lietuvių su lenku bendravimo nesantaikos šaknis yra Vilnius ir Vilnija. Lietuviai brangi ta žemė, kurią jo tėvai ir protėviai savo krauju laistė ir kaulais maitino. Lietuvis turi istorinę ir neginčijamą prigimtį teisę į savo tėvų palikimą ir savo žemę jis vertina net aukščiau už žmogaus gyvybę. Gi lenkas neigia lietuvių teisę ir vėl kovoja už Vilnijos prijungimą prie Lenkijos. Nei nacių okupacija, nei dabartinis komunistinis jungas lenko neatgrasino nuo šovininistinio imperikalizmo. Klaidinga manyti, kad tik lietuvių kilmės lenkai kovoja už Vilnijos prijungimą prie Lenkijos. Ta pačia politika vadovaujasi ir tikrieji lenkai. Čia išeivijoje yra apie 10 milijonų lenkų ir sunku būtų surasti jų bent vieną nuosimtį, kurie pripažintų Vilnių Lietuvai. Tiesa, praeito karo pabaigoje Mikolajczykas buvo pripažinęs lietuvių teisę į Vilnių, bet už tai kiti lenkai jį apšaukė išdaviku.

Tėviškės Žiburiuose ir Drauge buvo paberta palaidų, skatinančių santykiuoti su lenkais minčių ir net priekaištavimų, kad santykiavimo reikalu nieko nedaroma. Čia nenorima paiegti galimai naudingų santykiavimo atvejų ir nagrinėti iš to santykiavimo išplauksimas vienokias ar kitokias pasekmes, tik norima suglaustai pasisakyti, kad dabartinių įvykių raida tuotarpu kalba vien tik prieš bet kokią santykiavimą su lenkais. Juk buvo bandyta gerinti kaimyninius santykius. Prieš 10 metų New Yorke buvo pradėtas mūsų veiksmų su lenkais pasitarimas kultūrinio bendradarbiavimo reikalu; jau buvo priimta vienodos nuomonės

Didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas, Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrėjas.

DĖL PIRŠLYBŲ SU LENKAIS

Jonas Miškinis

Atsirado du piršliai -- J. Kupronis ir P. Mačiulis. Pirmasis padarė užuominą dėl artimesnės bičiulystės, o antrasis konkrečiai siūlo suėlti į sąlytį su lenkais. Jis net nurodo, kur ieškoti to sąlyčio. Girdi, "ieškokime sąlyčio su lenkais iš tikros Lenkijos ir su čia gimusiais ir augusiais, tik ne iš sulenkėjusių ar sulenkintų jos pakraščiu". Be to, pažymi, kad lietuviai turi eiti pas lenkus, tam panaudojant tinkamas progas.

Paskaičius jų rašinius Drauge, atrodo, kad "piršliai" turbūt jau užmiršo šovininistinės Lenkijos istoriją ir politiką. Tremtę gyvendami neseka lenkų kultūrinio bei politinio gyvenimo. Tai, va, čia ir iškyla klausimas, ką gi mes turime kalbėti ir svarstyti su lenkais? Gal pirmiausia atsiprašyti juos už padarytas lietuvių tautai skriaudas unijos laikais ir nepriklausomos Lietuvos metais.

Juk nebereikalo ir dabar dauguma politikų sako, jeigu Lenkija nebūtų tiek daug prisigrobsčiusi svetimų žemių, antrasis pasaulinis karas būtų išvengtas. O kadangi Lenkija nesugebėjo vesti tarptautinės politikos, tai jai pirmutinei teko stoti kovon su 10 kartų stipresniu varžovu. Dėlto Lenkija per keletą dienų prarado savo nepriklausomybę ir tuo pačiu neteko apie 8 milijonų savo tautiečių.

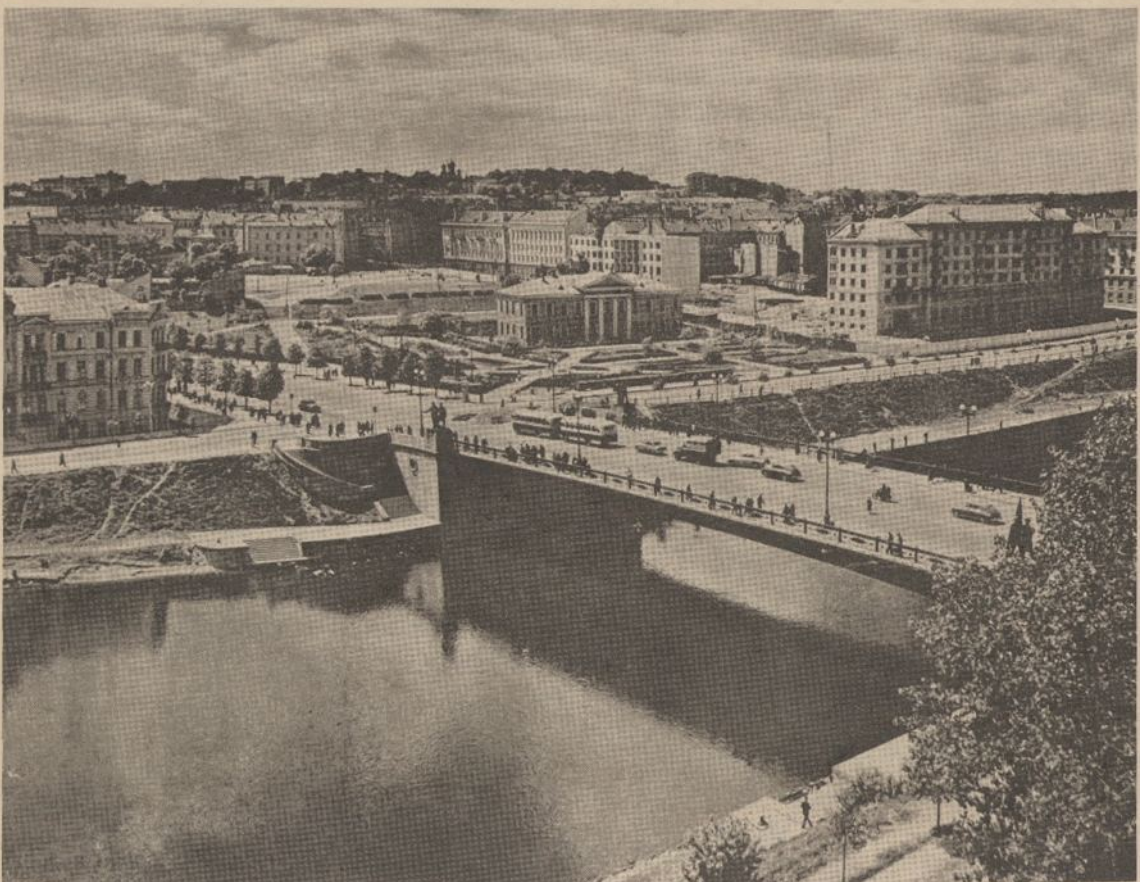
Lietuviai daug kartų yra parodę lenkams geros valios ir pagalbą, bet lenkai to neįvertina. Kad taip buvo, užtenka žvelgti į lenkų politikos istoriją. Žinoma, kad pagrindinis dalykas Lenkijos politikoje Lietuvos atžvilgiu buvo unija, kada Jogaila su kitais Lietuvos atstovais pažadėjo Lietuvą prijungti ir sulieti su Lenkija. Taigi, nuo to laiko visi Lenkijos žymieji politikai dirbo "po unijos žvaigždė". Tą bruožą vykusiai yra išreiškę XVII-to amžiaus istorikas Kojalavičius, kuris uniją pavadino "švenčiausia sąjunga". Bene didžiausias uni-

jos kūrėjas ir ugdytojas buvo Lenkijos kancleris, Krokovo vyskupas ir paskui kardinolas Zbignevas Olesnickis. Kai grėsėdavo dviejų sujungtų valstybių sąjungai pavojus, tai jį atidėdavo į šalį net katalikų Bažnyčios reikalus.

Jei išskildavo kuris reiškinys griaujęs uniją, Lenkijos politikai visu karščiu stengdavosi ją pašalinti. Pavyzdžiui, Vytauto sumanymas vainikuoti Dugosui Vytauto noras vainikuoti karaliu atrodė kaip su medum sumaišyti nuodai. Kai po daugybės susitikimų, įkalbinėjimų ir derybų nepavyko Vytauto palaužti, buvo pasiūlyta Lenkijos vainikas, Lietuvos valdovas atsisakė ir pareiškė karaliaus vainiką užsidėsiąs ar kam tai patiks, ar ne, Vytautas sustiprino pili, apginklavo žmones ir priėmė valdinių priesaiką. Į numatytas vainikavimo iškilmes atvažiuo imperatoriaus vyrai paties dalyko sutvarkyti. Vėžant į Lietuvą karaliaus vainiką, Lenkijos vadai suorganizuose ginkluotus būrius, kurie suėmė imperatoriaus pasiuntinius ir griežčiausiai saugojo, kad vainikas nepatektų į Vilnių. Įvykęs faktas sužlugdė senelio Vytauto planus.

Kaip bežiūrėti į lietuvių - lenkų santykių istoriją, kur tik lietuvių buvo rimčiau susidurta su lenkais, ten įvykdavo klasta ir apgaulė. O taip sakdami turime pagrindo ir begales istorinių faktų. Štai, kad ir Vilniaus klausimas. Juk ligi 1914 metų karo pasaulis jokio "Vilniaus klausimo" nežinojo. Nežinojo ne dėl to, kad tada dar nebuvo Lietuvos ir Lenkijos atsistatantųjų valstybių, bet dėlto, kad tokio klausimo iš viso negalėjo būti, nes visuose istoriniuose raštuose, kur tik buvo minimas Vilnius, nežiūrint kuria kalba jie buvo rašyti, visada buvo pažymimas tas pats vienintelis dalykas, kad Vilnius buvo lietuvių įkurtas ir kad ilgus amžius buvo Lietuvos valstybės sostinė. Niekam iš istorikų, išskyrus lenkų, prieš pirmąjį pasaulinį karą nebuvo atėjusi mintis Vilniaus lietuviškumui abejoti ar jį ginčyti.

Vilniaus klausimas atsirado 1914 m. kada rusų kariuomenės (Nukelta į 6 psl.)

Dabartiniame Vilniuje vis daugiau statoma moderniškų namų, kartais nekreipiant dėmesio, kad tai dąko Vilniaus miesto stilių.

Būtų didžiai reikšmingas pasitarnavimas ir vilnietiškam reikalui ir ateities tarptautinių santykių plėtrai, jei mokslo vyrų, santykių su lenkais minties puoselėtojai, išsamiai išstudijuotų ir pasisakytų trijų paskutiniųjų įvykių veiksmų reikalu:

1. Koks tikslas buvo lenkam suklastoti istorinį filmą "Kryžiuočiai" ir išjuokti lietuvių pasaulio akyse, kai apvilkę nusususiais kailiais ir apginklavę gumbinėm lazdom pavaizdavo juos akmens amžiaus barbarais; nors, kaip čia išeivijoje, taip ir okupuotoje Lietuvoje, lenkai buvo įspėti, kad pažeidžiam istorinė tiesa.

2. Kas paskatino krikščioniškos Lenkijos lenkus veiksmui suklaidinti Vatikaną ir pašto ženkle talpinti mūsų Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motiną, kaip Lenkijos valstybės simboli ir dar greita pasaulietės moters Jogailienės Jadvygos, atskirtos nuo pirmojo vyro Austrijos princo Vilhelmo; kai tas veiksmas ne tik užgavo mūsų tautinius jausmus, bet pažeidė ir krikščioniškos etikos principus.

3. Kokiais sumetimais lenkai savinasi Chicagos

gatvių stulpuose ne tik Vilnių, bet Kauną, Telšius ir Varnius, atseit, visą Lietuvą.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Centro Valdyba.

Dėl piršlybų su lenkais...

(Atkelta iš 5 psl.)

vadovybė paskelbė atsisaukimą į lenkų tautą, žadėdama lenkams autonominį po karo. Lenkai tuojau subruzdavo, kad ir Vilnių jiems priskirtų, nes Vilnius esąs lenkiškas. Lenkai ir tuomet permatė, kad lietuviai niekad neis kartu su Lenkija, kad unių laikai yra amžinai žuvę. Kad lietuviai nori gyventi visai atskirai nuo lenkų, laisvi nuo visų buvusių istorinių ryšių su lenkais. Todėl lenkai pasirinko vienintelį kelią: čiulpti, griebti iš lietuvių viską, kas tik galima paimti, išnaudojant pasitaikančias patogias progas.

1915 m. vokiečiams užėmus Vilnių, lenkai tuojau suėjo į kontaktą su okupacine vokiečių valdžia ir visokiais būdais stengėsi Vilniaus lenkiškumą įrodinėti. O kai 1916 m. lapkričio mėn. 16 d. Vokietija ir Austrija - Vengrija, bendrai susitarusios, paskelbė atstatančios nepriklausomą Lenkiją, lenkai ėmė reikalauti, kad Vilnius būtų prie atstatytos Lenkijos priskirtas. Karui baigiantis, bendros sąlygos lenkų imperializmui buvo labai palankios. Lenkija pateko į kariausių santarvės pusėje valstybių skaičių, dalyvavo Versalio taikos konferencijoje ir, naudodamasi Prancūzijos visokeriopą parama, sėkmingai varė savo politiką. Mat, tada vakarų Europa žiūrėjo į Lenkiją kaip skaudžiai nukentėjusią ir, be to, tikėjosi, kad Lenkija būsimi užtvartą vakarų kultūrai nuo rytų anarchijos ir bolševizmo. Todėl lenkų pageidavimai santarvininkų buvo tenkinami. Jų diplomatinės veiklos centre visą laiką buvo ir Vilniaus pasisavinimas ir jo atplėšimas nuo Lietuvos. Lietuviams labai buvo sunku kovoti su tokiais lenkų suktais politikos metodais.

1919 m. lenkai gavę iš santarvininkų karinės paramos, balandžio 19 d. išstūmė sovietų kariuomenę iš Vilniaus ir lenkai jame šeimininkavo ligi 1920 m. liepos mėn. 14 d. Raudonoji armija, išvijusi lenkus iš Vilniaus, žygiavo Varšuvos link. Sovietų Sąjunga Vilnių grąžino Lietuvai. Tai buvo reikšminga valanda lietuvių tautos gyvenime, nes atrodė, kad mūsų kovos dėl Vilniaus jau baigėsi ir kad bus galima ramiai savo valstybę tvarkyti.

1920 m. spalio 7 d. Suvalkuose buvo pasirašyta laikinoji sutartis su lenkais, nutiesiant demarkacinę liniją tarp abiejų kariuomenių, paliekant Vilnių Lietuvai. Bet antrą dieną lenkai klasta ir staigiu puolimu Vilnių pagrobė. Lenkai siekė ne vien Vilniaus, bet ir visos Lietuvos. Tik pralaimėję prie Širvintų ir Giedraičių lenkai atsisakė nuo minties jėga visą Lietuvą paimti. Vilnius paliko jų rankose. Lietuva ieškojo teisybės teismo keliu. Prasidėjo ilga byla dėl Vilniaus Tautų Sąjungoje ir Haagos tarptautiniam teismui. Principe visur buvo pripažintas Lietuvos teisėtumas, bet praktiškai tą teisėtumą įgyvendinti kliudė politinės aplinkybės. Lenkai Vilnių ir jo kraš-

tą per 19 metų niokojo ir visokiais būdais bei priemonėmis slopinė lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Ir štai, kada Lenkija atsidūrė ant bedugnės krašto ir prarado nepriklausomybę, jos pakrikusi armija ir dauguma gyventojų, bėgdami nuo vokiečių ir sovietų, prieglobstį rado Lietuvoje, mes lyg pamiršom lenkų klastas, ultimatus ir kitokias padarytas skriaudas, patekusius nelaimėn lenkus netikėtai išleisdam į Lietuvos žemę, bet juos ilgą laiką šelpėm ir maitinom. Tuo metu daugelis lenkų pabėgėlių apgailėstavo, kad Lenkijos vyriausybės nomokėjo taikiai gyventi su Lietuva ir nesugebėjo taikiai būdu išspręsti Vilniaus klausimo.

Ir štai, po 26 metų lenkai savo apgailėstavimus pamiršo ir gyvendami svetur per savo spaudą vėl kelia galvas, reikšdami pretenzijas į Vilnių. Esą, Lenkija turi būti atstatyta su Vilniaus ir Lvovo kraštais. Jie užmiršta, kad Vilniaus klausimas seniai išspręstas taip, kaip to reikalauja istorinė teisybė.

Grupė išvykos dalyvių dainuodami atsisveikina su vasara. Prieky sėdi V. Patalauskienė ir V. Černienė. Stovi: J. Briedis, A. Tamulionienė, gen. J. Černius, Sarapinienė ir A. Veberitė. Inž. J. Gaizūčio nuotrauka

Detroitiečiai atsisveikino su vasara

Mūsų Detroito Tautinės Sąjungos skyriaus vadovai, inž. Jonas Gaizūtis ir teis. Stasys Šimoliūnas, rugsėjo mėn. 18 d. sukvietė sąjungos narius ir svečius į ponų Adams - Adomaičių vasarvietę prie Tipsico ežero.

Prie ponų Adams turinti gražią vasarvietę gėlininkė Antanina Veberitė pakvietė į jos sodą priėmimą.

Atsisveikinti su vasara atvyko ne tik detroitiečiai, bet ir iš kitų miestų: gen. Jonas Čer-

nius su ponu iš Flinto, inž. Alfonsas Petravičius su ponu ir p.p. Sarapina iš Lansingo, Jūratė ir Lionginas Pečiūrai iš Ann Arbor ir Nidos vasarvietės savininkai Kunigunda ir Kęstutis Kodačiai.

Buvo miela turėti mūsų tarpe du nenuilstamus senosios kartos lietuvių veteranus: Feliksą Motuzą ir Juozą Tamošiūną.

Susėdus užkandžiai, iš Antaninos vasarvietės per garsiakalbį pasigirdo lietuviškų melodijų aidai: Čiurlionio, Dainavos, Rūtos, Varpo ir paskirų solistų. Visi traukėme pečiaus, Amerikoje gimus, Lietuvos nemačius ir štai tau suradome mažąją Lietuvą.

Skyriaus p-kas inž. Gaizūtis padėjo už taip gausų atsilankymą.

Generolas Černius kalbėjo lietuvių išlaikymo klausimais. Pasiūlymą, kad jaunimas siekia aukštojo mokslo, baigę gražiai kuriasi. Dauguma įsijungė į Lietuvos laisvės kovą.

Kai kultūrininkai susispaus, niekuomet nepamiršta ir savosios Dirvos. Stasys Šimoliūnas prasiitarė.

-- Gal būtų ir nepatogu iš jūsų prašyti paramos, tai gal kitu būdu apgaikime save... Štai dovanėlė, nuo jos retas teatsisako, nuo 1 iki 100 ir bus virš \$50...

Laimėjo ponis Aldona Tamulionienė ir tuojau pat po noperckelį lašelių kiekvienam... Dirvai viso \$50.

Mūsų lietuviškos radio valandėlės pranešėjas p. Stasys Garliauskas gražiai garsino šį mūsų išvažiavimą ir kaip gi lietuviškų pastangų neparemsi, apibėgti sukepūre, ir vėl kultūringas darbas padaryti ir atsidėkoti. Va, regis, lauki sekmadienio ryto, kada lietuviškas per radio žodis užsigirs trobelėje ir rodos girdi:

-- Gediminas Rūdiminas sumainė aukšto žiedelius su panele Sara Barakovič ir amžinam išvyko pas uošvius į Kentramik miestą... (Pavardės netikros).

Apsidžiaugiau, sveikinimo nebuvo, o gal ir vestuvės neįvyko, nors tokių vestuvių Detroito jau labai daug... Jaunimo metai.

Į pavakarių dainų garsai sklido ežero tolumoje. Laiveliai sustojo, vasarotojai klausė.

Labai buvo gaila skirtis su ponais Adomaičiais ir šios dienos dainininke Antanina Veberite. Kultūringam žmogui nekenkia nei lietuvių kalba ir dainos. Ponas Adams turi Detroito gražią namų pirkimo ir pardavimo įstaigą. Pas jį dirba ir mūsų lietuviškų reikalų rėmėjas Juozas Briedis. Ponas Adams puošnią vasarvietę pats pasistatė. Stalčiaus amato būdamas vaiku išmokęs iš tėvuko tad, girdi, miela savo rankomis pasidaryti ir pasididžiuoti, kad lietuvis visokio darbo nebijo ir visko moka...

Mūsų visų svečių nuosirdi padėkponams Adomaičiams ir gėlininkei Antaninai Veberitei už taip mielą ir nuosirdų globojimą.

Inž. Joną Gaizūtį ir teis. Stasį Šimoliūną prašome ir kitais metais nepamiršti mūsų.

V. Tamošiūnas

* DR. LEONASKRIAUCELIŪNAS, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys, sėkmingai vykdo JAV LB Kultūros Fondo veiklai remti lėšų teikimo vąj Chicagoje. Jis kiekvieną laisvalaikio valandą aukoja vąjaus reikalams ir vienas surinko didesnę sumą pinigų, kokią bet kada Bendruomenės mėnesio vąjais buvo surinkta.

Dr. L. Kriaučeliūnas yra nuolatinis lietuviškų reikalų rėmėjas ir jo auka ir pastangomis buvo sudarytos sąlygos pirmajam lietuvių vaikų darželiui. Doktoras, suteikdamas vąjui vadovauti, išsitarė: "Kaip JAV LB Tarybos narys, jaučiu pareigą atlikti uždavini, kuriam įvykdyti esu kviečiamas"... ir tą uždavini sėkmingai ir ryžtingai vykdo.

Vąjaus pasisekimui užtikrinti reikia didesnės lietuvių visuomenės paramos ir talkos.

* RAŠYTOJAS ANT. GUSTAITIS spalio 16 d. atvyksta į Chicago ir Kultūros Fondo veiklos dešimtmečio šventėje skaitys savo kūrybą.

GERA KNYGA

"A Study of the Anatomy of Communist Takeovers", 70 puslapių brošiūra, JAV Kongreso leidinys, apima devynių pavergtų Europos tautų atstovų pateiktus dokumentinius pareiškimus J.V. Senato juridinės komisijos specialiam komitečiui, tyrinėjusiam, kaip komunistai, dažniausia per koalicines vyriausybes, paima valdžią į savo rankas. Tyrinėjimas buvo daromas ryšium su sen. Robert F. Kennedy (D., N. Y.) pasiūlymu sudaryti Pietų Vietnamo koalicinę vyriausybę su komunistais. (Apie Lietuvą rašo buv. Lietuvos Ministrų Tarybos generalinis sekretorius Vincas Mašalaitis). Brošiūros kaina -- 25 centai. Gaunama per Superintendent of Documents, U.S. Government Printing Office, Washington, D.C., 20402. (E)

NĖRA PASIRINKIMO

Šiaulių gyventoja, parvarde Pragarauskaitė, parašė į Tiesą, Vilniuje:

-- Labai norėtūsi nusi-pirkti drabužių, tinkamų ekskursijai: pradedant batais ir baigiant galvos apdarais. O dabar paduotuvėje net padoraus maudymosi kostiumėlio ar gražaus chalatlėlio nėra. Madų žurnaluose gražu žiūrėti į turistus ar poilsiautojus, o parduo-tuvėje siūlo pirkti prieš kelerius metus siūtus drabužius. O apie akinius nuo saulės, tai ir kalbėti neverta. (ELTA)

• V. Giedraitis, Nationwide kompanijos atstovas draudžia Jūsų namus, baldus, automobilius, gyvybę, sveikatą ir t.t.

Prieš atnaujindami savo draudimą kitur, palyginkite kainas, skambindami tel. 944-6835.

HELP WANTED MALE

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERA VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL 341-1700

for an interview convenient for you.

An Equal Opportunity Employer

NATIONAL ACME CO. NEEDS EXPERIENCED ELECTRICIAN

To work on Industrial Plant Maintenance

MACHINISTS

Experienced to set up and operate

AUTOMATIC SCREW MACHINES

ENGINE LATHES

RADIAL DRILL

Employment Office Open Daily 8 A.M. to 4:50 P.M.

Sat. 8 A.M. to 2 P.M. 170 E. 131 AT COIT CLEVELAND, OHIO

An Equal Opportunity Employer (105-111)

Gera naujiena siunčiantiems D O V A N A S savo giminėms į USSR pagal specialų susitarimą su V/O "VNEŠPOSYLTORG".

Jūs dabar galite savo giminėms siųsti prekių užsakymą su kuriuo jie gali įsigyti puikiausios kokybės importuotas prekes, pavyzdžiui: baldus, namų reikmenis, audeklus, drabužius, avalynę ir kita specialiose DOLERIŲ KRAUTUVĖSE žemomis DOLERIŲ KAINOMIS. O jei Jūsų giminės norėtų, jiems toji suma bus išmokėta GRYNAIS — VIETOS VALUTA BE JOKIŲ ATSKAITYMŲ ar KOMISO.

Užeikite, rašykite arba skambinkite

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Avenue South (kampas 18-tos g-vės) New York, N. Y. 10003 Tel.: 212 — 228-9547

PER MŪSŲ SKYRIUS:

PHILADELPHIA, Pa. 19106 716 Walnut St. 215 — 925-3455

PHILADELPHIA, Pa. 19123 632 W. Girard Avenue Walnut 5-8878

BALTIMORE 24, Md. 3206 Eastern Avenue DI 2-2374

BOSTON South 27, Mass. 390 West Broadway AN 8-8764

CHICAGO 32, Ill. 4102 Archer Avenue FR 6-6399

Branch

CHICAGO 22, Ill. 2242 W. Chicago Avenue BE 5-7788

CLEVELAND 3, Ohio 7023 Superior Avenue UT 1-0807

DETROIT 10, Mich. 6460 Michigan Avenue TA 5-7560

ELIZABETH, N.J. 943 Elizabeth Avenue EL 4-7068

HAMTRAMCK 12, Mich. 11415 Jos. Campau Avenue TO 8-7940

KANSAS CITY, Kansas 18 S. Bethany AT 1-1757

LOS ANGELES 26, Calif. 3216 Sunset Blvd. NO 5-9887

MIAMI 37, Florida 2755 Biscayne Blvd. FR 9-8712

MINNEAPOLIS 14, Minn. 217 E. Hennepin St. FE 2-4908

NEW BRITAIN, Conn. 06051 165 Hartford Avenue 225-3192

NEW YORK, N. Y. 10011 135 West 14th St. CH 3-2582

OMAHA 7, Nebr. 5524 S. 32nd Street 731-8577

PARMA, Ohio 44134 5432 State Rd. 749-3033

PITTSBURGH 22, Pa. 346 Third Avenue GR 1-3712

ROCHESTER 21, N.Y. 683 Hudson Avenue BA 5-5923

NEW YORK, N. Y. 10003 101 - First Ave. OR 4-3930

SAN FRANCISCO 22, Calif. 1236 - 9th Ave. LO 4-7981

SEATTLE, Washington 98103 1512 N. 39th Street ME 3-1853

SPRINGFIELD, Mass. 1840 Main St. 736-9636 RE 4-8354

TRENTON, N.J. 730 Liberty Street LY 9-9163

VINELAND, N. J. Parish-Hall West Landis Ave. 609-691-8423

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE TURRET LATHE OR SCREW MACHINE OPERATORS

MAXIMUM RATE \$4.06 PER HOUR. Experience on precision hydraulic or ordnance products preferred but not required. Must do own set-ups.

For further information, call or write or Apply in Person to:

CADILLAC GAGE COMPANY

25760 GROESBECK, HWY. WARREN, MICH. 313 — 777-7100, Ext. 208, 212

An Equal Opportunity Employer (105-107)

MECHANIC. Tow Motor, Experience reg. Must be able to work shift work. N. E. plant location. Crown Products, 2121 Wheatheaf La., Phila., Pa. PI 4-4452. (106-112)

POLITINIS VAKARAS

Spalio 8 d. šeštadienį 7:30 val. vakare ALT Clevelando skyrius rengia politinį vakarą. Programoje: buvęs Sibiro tremtinys Alfonsas Mikulas padarys pranešimą apie padėtį pavergtoje Lietuvoje. Po pranešimo seks diskusijos. Taip pat bus rodomas pereitų metų Lapkričio 13 d. manifestacijos ir žygio į Jungtines Tautas filmas. Po programos bus vaišės. Vakaras įvyks Lietuvių Salėje, 6835 Superior Ave. Įėjimas \$1.00, jaunimui -- \$0.50. ALT Clevelando skyriaus valdyba maloniai kviečia lietuvių visuomenę atsilankyti į šį rengimą.

* S. KAIRYS, iš La Salette, Kanadoje, buvo atvykęs į Clevelandą, kur aplankė eilę savo pažįstamų.

Atsilankymo proga užsisakė Dirvą ir išgijo eilę lietuviškos muzikos plokštelių.

* BALFO Clevelando skyriaus valdyba praneša, kad spalio 1 d. prasadėjo metinis aukų vakas. Šeimoms ir organizacijoms išsiuntinėti laišškai prašant aukų. Jei kas laiško negautų, prašytume siųsti aukas Balfo išdininkui F.V. Akelai-

čiui, 634 E. 124 St., Cleveland, Ohio 44108. Aukotojai bus skelbiami spaudoje.

* JUOZAS KLIMAVIČIUS, ankstyvesnės išeivijos Clevelande veikėjas mirė rugsėjo 30 d. Klimavičius mėgo sceną ir darbavosi veikalų režisavime. Taip pat daug prisidėjo prie chorų organizavimų.

Buvo apie 80 metų amžiaus, Clevelande išgyvenęs virš 50 metų. Paliko žmoną Julę ir sūnų Donaldą.

Pamaldos buvo šv. Jurgio bažnyčioje, palaidotas spalio 5 d. Kalvarijos kapinėse.

* KOPFI NEO-LITHUANIA Clevelande rugsėjo 30 d. p. Degesių namuose turėjo gausią savo narių sueigą, kurios metu buvo aptarti korporacijos metinės šventės ir baltaus reikalai. Ta proga buvo diskutuota ateities veikimo klausimais. Į korporacijos eiles įsijungė keli nauji studentai.

* VYTAUTO BELIAJAUS "Vilties" žurnalo 25-mečio minėjimo programa:

1. Vakarienė.
2. Lietuviški tautiniai šokiai, atliekami Šv. Kazimiero ir Vyskupo Valančiaus lituanistinių mokymų šokėjų.

3. Vytauto Beliajaus tautinių šokių pamoka, kurioje kviečiami dalyvauti visi atsilankiusieji.

Programos vedėja Jūra Gailiūšytė.

Minėjimas įvyks sekmadienį, spalio 23 d., Naujosios parapijos pa-

PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE!

BR. BUDRIŪNO KANTATA "TĖVIŠKĖS NAMAI" BUS IŠPILDYTA

LIETUVIŲ DIENOS KONCERTE

1966 m. spalio 9 d., sekmadienį, 4 val. po pietų, modernioje Clevelando Muzikos Instituto Kulas salėje, 11021 East Blvd.

Kantatą atliks jungtinis "ČIURLIONIO" ansamblis ir Toronto "VARPO" choras, dalyvaujant solistams D. STANKAITYTEI ir V. VERIKAIČIUI, diriguojant muz. ALF. MIKULSKIUI. Programoje taip pat dalyvauja "AUKURO" ansamblis ir tautinių šokių grupė "SUKTINIS". Keletą dainų atskirai padainuos solistai ir jungtinis choras, diriguojamas muz. ST. GAILEVIČIAUS.

Bilietai gaunami užsakant telef. 531-8496 ir prie įėjimo nuo 3 val.

JAV LB CLEVELANDO II-SIOS APYLINKĖS VALDYBA

talpose. Rengia Katalikų Moterų Sąjungos 36-ji kuopa, talkinant Liudui Sagiui. Bilietus iš anksto galima gauti pas kuopos pirmininkę A. Benokraitienę, S. Stasiene ir A. Sagienę. Bilietų kaina \$2.50.

(sk)

* BIRUTĖ AUGUSTI-NAVIČIŪTĖ, kuri laiką studijavusi Strasboure, Prancūzijoje, ir susipažinusi su Europos kultūrinio gyvenimo apraiškomis, grįžo į Clevelandą, kur tęsia studijas Master Degree įsigyti.

* KUN. ROMANAS KASPONIS, clevelandiečių Kasperavičių sūnus, 1964 metais baigęs dvasinę seminariją Romoje ir vikaravęs Shendoah, Pa., lietuvių parapijoje, gavo pakvietimą vykti į Romą tęsti studijas.

LIETUVIŲ DIENĄ CLEVELANDE SUTINKANT

Lietuvių Diena, kuri įvyks spalio 9 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Muzikos instituto salėje, 1102 East Blvd. (vienas blokas nuo Čiurlionio Ansamblio namų), yra sukėlusi didelio susidomėjimo. Tuo reikalu buvo įdomu pasikalbėti su LB 2-os apylinkės pirmininku F. Mikšiu, kuris maloniai sutiko atsakyti į šiuos klausimus.

-- Parengimu domėjimos geriausias rodyklis -- bilietų išpardavimas. Ar daug jau turite jų išpardavę?

-- Taip, nemaža. Mūsų vicepirmininkas M. Aukštuolis jau per 200 yra pardavęs. Išdininkas D. Staniškis sako, kad jau visi brangieji bilietai išparduoti.

-- Dideli parengimai vien tik bilietais išlaidų nepadengia, ieško rėmėjų. Ar jų turite?

-- Taip, turime gražų būrį. Visi jie įvardinti programoje. Džiugu pažymėti, kad be nuolatinių turime ir naujų, čia mokslus ėjusių, rėmėjų, k.a.: J. Gailiūšytė, dr. R. Kašuba, inž. R. Kudukis, inž. A. Pautienis, dr. A. Širvaitis ir V. Šlapelis.

-- Kokios aplinkybės paskatino koncertui samdyti tokią didelę ir talpią salę?

-- Kanados Lietuvių dienoje dalyvavo per 2.000 lietuvių, žymia dalimi senosios kartos ateičių. Programoje buvo ta pati Br. Budriūno kantata (B. Brazdžionio žodžiais). Pas mus kantatą atliks Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio ir Toronto Varpo choras, vadovaujamas St. Gailevičiaus, su solistais -- D. Stankaityte ir V. Verikaičiu. Be to, pirmąją koncerto dalį atliks Aukuro ansamblis, vadovaujamas A. Mikulskio ir kanklių vadovės O. Mikulskienės. Taipgi Suktinio tautinių šokių grupę vadovauja J. Kavaliūnaitės ir M. Leknicko. Pridurčiau, kad Los Angeles mieste į tokį koncertą atsilankę pusantrą tūkstančio klausytojų.

-- Kada solistai ir Varpo choras atvyks į Clevelandą ir kur apsisistos?

-- Visi atvyks šeštadienį, o D. Stankaityte -- penktadienį. Apsistos: St. Gailevičius pas A. ir O. Mikulskius, D.

Stankaitytė pas V. ir N. Palubinskus, V. Verikaičius pas L. ir A. Leknickus. Varpo choras -- 70 asmenų. Fusė numato lankyti pas gimines ir bičiulius, kita gi pusė arba jos dalis, jeigu neužteks prielankių kvietimų nakvos viešbutyje.

Lietuvių Diena prasi-dės pamaldomis lietuvių bažnyčiose.

Bilietai -- pas valdybos narius, sekmadienį po pamaldų -- parapijos salėje, o nuo 3 val. prie įėjimo.

Vladas Braziulis

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamųjų prie Naujos parapijos. \$14,800. Tel. 752-2414.

PARDUODAMAS NAMAS

patogioji vietoj. -- prieinama kaina. Tinka didesnei šeimai. Tel. 942-5300.

106-108

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais -- pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvės kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą.

Klausk mus kaip pasirinkti tarp taupymo sąskaitos ir Cleveland Trust taupymo sertifikatų.

Cleveland Trust taupymo sertifikatai duoda 5% į metus, didžiausią banko nuosimtį leistą įstatymais.

Jūsų sutaupos geriau apsimokės perkant Cleveland Trust taupymo sertifikatus. Toks investavimas galimas 6, 9 ar 12 mėnesių ir neša 5% metinių pajamų.

Jie yra išleisti po \$100 mažiausiam sertifikatui nustatant \$2,500. Juos galima atnaujinti pagal to meto ratą. Nuosimčiai išmokami laikui įsigaliojus išmokant juos čekiu ar deponuojant jūsų sąskaiton. Nėra reikalo laukti kalendorinio metų ketvirtčio, kad vieną įsigijus -- nuosimčiai mokami nuo įsigijimo datos. Norint sertifikatą išsiųsti terminui dar nepasibaigus, pinigų gausite pranešus 90 dienų iš anksto pagal to meto ratas, nurodytas sertifikate.

Cleveland Trust taupymo sertifikatai yra apdrausti Federalinės Depozitų Draudimo bendrovės aukščiausią įstatymų leidžiama apdrauda. Vyro ir žmonos sertifikatas gali būti apdraustas iki \$30,000.

Normalios taupymo sąskaitos neša maksimumą bankinių nuosimčių: 4% į metus.

Dabar pats laikas atidaryti ar papildyti jūsų Cleveland Trust taupymo sąskaitą, nes iki spalio 10 deponuoti pinigai neša nuosimčius nuo spalio 1. Nuosimčiai apskaičiuojami kas pusmetį pagal didžiausią bankams skirtą ratą 4% metams, įnašams išbuvusius ne mažiau metų ketvirtį.

Tad ką pasirinkti? Jei panorėsit investuoti \$2,500 ar daugiau 6, 9 ar 12 mėnesių gaunant 5% metams, Cleveland Trust taupymo sertifikatai suteikia puikiausią progą. Jei turite mažiau pinigų deponavimui, arba jei norite parankesnį pasinaudojimą, Cleveland Trust taupymo sąskaita duoda taip pat gerą pelną. Ką be pasirinktumėt, gaunate aukščiausią metinį nuosimtį, taupant saugiai mūsų banke. Klauskit mus, kaip ugdyti saugiai ir pastoviai jūsų sutaupas bet kuriame iš mūsų 78 skyrių.

Cleveland Trust
DIDŽIAUSIAS OHIO BANKAS

KVIETIMAS

Maloniai kviečiame atsilankyti į
KORP! NEO-LITHUANIA
JAUNŲJŲ TALENTŲ VAKARĄ
ruošiamą š. m. spalio mėn. 15 d., Chicagoje,
Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje
Valdyba

8:00 val. — vakaro atidarymas.
8:10 val. — meninė dalis.
10:00 val. — vaišės ir šokiai, grojant Korporacijos orkestrui.

Iėjimas:

Filisteriams ir svečiams \$5.00
Korporantams — studentams 3.00

Korporantai-korporantės dalyvauja su spalvomis.

Staliukai užsisakomi, iki spalio mėn 13 d., pas J. Žvynį, 7258 S. Mozart Ave. — Telef. PR 6-1349.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

BOSTON

* LAISVĖS VARPO koncertu spalio 9 d. 3 val po pietų So. Bostono Lietuvių Filiečių D-jos auditorijoje toji. Naujosios Anglijos lietuvių visuomeninė ir kultūrinė radijo programa lyg apvainikuoja Jaunimo metus, kuriems ji skyrė tiek daug dėmesio aiškinama jų prasmę, tikslus, kiekvieno mėnesio uždavinius, ryškindama Jaunimo kongreso reikšmę, jo eigą ir reikalą įvykdyti priimtus nutarimus. Visą koncerto programą atliks jaunieji mūsų dainininkai: sopranas Daiva Mongirdaitė ir baritonas Algimantas Gribas. Abu jie yra jau šiame krašte išaugę, subrendę ir pasiekę aukšto meninio lygio. Dirva pagristai gali didžiuotis, kad ji išvedė sol. Daivą Mongirdaitę į viešumą jaunųjų talentų konkursu, kuriame ji laimėjo pirmąją vietą. O sol. A. Grigas iškilo Chicago lietuvių operos pasfatymuose, kurių paskutiniame (Verdi operoje Traviata) jis su sol. D. Mongirdaite laimėjo publikos ir muzikos kritikų bei žinovų aukštą pripažinimą, kaip subrendę operos solistai. Rengiamame koncerte jiedu atliks lietuvių liaudies dainas, mūsų kompozitorių kūrinius ir klasišinių operų ištraukas. Jie pasirodys ne tik at-

skirai, bet atliks taip pat duetus iš Verdi operų Traviata ir Rigoletto. Visa programa bus atlikta lietuvių kalba. Į koncertą laukiama daug jaunimo iš arti ir toli. Iš tikrųjų tai bus jaunimo koncertas, kurio programoje iš vyresniųjų dalyvauja tik akompaniatorius komp. Julius Gaideelis. Po koncerto bus bendros vaišės ir šokiai, kuriems gros F. Šmito orkestras. Tai daroma, kad jaunimas turėtų progos ne tik išgirsti savo atstovų koncertą, bet taip pat pasilinksmiti. Kaip visi Laisvės Varpo koncertai, taip ir šis pradeda mas punktualiai.

* JADVYGA TUMAVIČIENĖ, žinoma So. Bostono senosios kartos veikėja, gydosi Robert Brigham ligoninėje, Roxbury, Mass. Jos pažįstamieji linki greičiau pasveikti.

* JUOZAS SAJONAS (Worcester, Mass.), paaukojo Lietuvių Fondui 250.00 dolerių.

NEW YORK

METMENŲ VAKARAS NEW YORKE

Santaros-Šviesos Federacija rengia Metmenų kultūrinio žurnalo literatūros vakarą šeštadienį, š. m. lapkričio 5 d. 8 val. vak. Carnegie Endowment salėje, 345

"Laisvės Varpo" radijo programos Bostone vedėjas Petras Viščinis su soliste Daiva Mongirdaite. E. Meilaus nuotrauka

Skyriaus nariui

A. A.

JUOZUI DUNDULIUI

staiga mirus, jo žmoną STASĘ nuoširdžiai užjaučia

L. T. S-gos East Chicago
Skyriaus Valdyba ir nariai

KVIEČIAME VISUS ATsilANKYTI Į FORTEPIJONO REČITALĮ, KURĮ IŠPILDYS GARSIOJI PIANISTĖ

ALDONA KEPALAITĖ

1966 m. spalio mėn. 15 d., 7 val. 30 min. vak.
Lietuvių Laisvės Salėje,
269 Second St., Elizabeth, N. J.

AUKA \$1.50.

Pelnas skiriamas ATLANTO RAJONO skautų stovyklavietei.

Skautams Remti Komitetas Elizabeth

E. 46 St., Manhattan.

Vakaro programą atliks kelis kartus premijuotas beletristas Marius Katiliškis, pirmąjį išieivijos poetė Liūnė Sutama, pagarsėjęs latvis poetas Gunars Salins. Jie visi pasirodo pirmą kartą New Yorko lietuviškai auditorijai. Paskaitą, pavadintą "Neaiškūs žmogus, jo kūryba ir pasaulėžiūra" skaitys Metmenų redaktorius prof. dr. Vytautas Kavolis.

Visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti į šį neeilinį rengimą. Auka 3 dol.

N. J. LIETUVIAMS
RESPUBLIKONAMS

SPALIO 16 D. 4 v. p.p. Lithuanian Liberty Hall, 269 Second Street, Elizabeth, N.J. šaukiamas visų N.J. lietuvių respublikonų suvažiavimas. Darbotvarkėje: Amerikos Respublikonų partijos Rytinių Valstijų lietuviams igaliotinio adv. Vytauto Abraičio pranešimas, valdybos rinkimas ir kiti svarbūs reikalai. Visų dalyvavimas labai laukiamas. P. Furonas, NJLR Klubo Sekretorius

CHICAGO

BALFO RINKLIAVA

Chicagoje ir apylinkėse bus vykdoma Balforo rudens vaju rinkliava. Ją šiomet vykdys pati Balforo Chicago apskrities valdyba.

Rugsėjo 16 d. Balforo direktorių, apskrities valdybos narių, skyrių pirmininkų ir atstovų bei igaliotinių pasitarimų, kuris įvyko Jaunimo centre, buvo nutarta šalpos rudens Balforo vaju vykdymo spalio mėnesį.

Balforo skyrių atstovai jau apsirūpino reikalinga medžiaga ir kvitų knygelėmis. Visi kiti skyrių atstovai ar pirmininkai bei igaliotiniai mažesniųjų Balforo vietovių, kvitų knygeles ir igaliotimus rinkti aukas Balforo vardu gali gauti paskambinus ar parašius adresu: Antanas Gintneris, 3221 W. 61 St., Chicago, Ill. 60629 tel. HE 6-1691 arba: Jo-

nas Baris, 4529 W. 64 Pl. Chicago, Ill. 60629, tel. LU 2-5939.

Oficialus Balforo rudens vaju Chicagoje atidarymas įvyks spalio 9 d., sekmadienį, 4 val. popietį, 10601 So. Claremont Ave., Balforo vaju globos komiteto pirmininko, John Pakel, Chicago Savings and Loan Assoc. prezidento rezidencijoje.

* VILNIAUS DIENOS minėjime, spalio 9 d., sekmadienį, Aldona Augustinavičienė skaitys paskaitą temą "Vilnius -- tautinės šviesos idealas".

* DR. ANTANAS KLIMAS Rochesterio universiteto profesorius skaitys paskaitą Kultūros Fondo veiklos dešimtmečio šventėje Chicagoje. Dr. Ant. Klimas aktyviai dalyvauja lietuvių veikloje savoje apylinkėje ir yra JAV LB Tarybos narys.

* KULTŪROS FONDO vedamas finansinis vaju Chicagoje vyksta sekmadienį. Visuomenė nemažai aukojusi praėjusiais metais rengtam lapkričio 13-sios žygiui New Yorke ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui atsiliepi ir į Kultūros Fondo prašymą. Šiuo metu dar laukiama daugiau atsiliepimų išsiuntintus laiškus ir prašoma įsigyti dovanų paskirstymo bilietus.

Chicagoje vaju komitetui vadovauja dr. Leonas Kriaučiūnas, jam talkininkauja Chicago apygardos valdyba, Tarybos nariai ir apylinkių valdybos platindamos dovanų paskirstymo bilietus.

* KULTŪROS FONDO veiklos dešimtmetis bus atžymėtas banketo metu, kuris įvyks, 1966 m. spalio 16 d. (sekmadienį), 3 val. p.p. Jaunimo Centro salėje. Paminėjimo ir banketo programoje dalyvauja: dr. Antanas Klimas, rašyt. Jurgis Jankus ir Antanas Gustaitis. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto Gradinskų televizijos ir radijo parduotuvėje, 2512 West 47 St., Chicago, Illinois.

Virginija M. Paulytė ir Vitalius P. Sirusas rugsėjo 3 d. po su-tuoktuvų šv. Kazimiero bažnyčioje, Peterson, N.J.

RUDUO JAU ČIA, NETOLI IR KALĖDOS...

Dabar, jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamu siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas, veltui, pareikala-vęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (MOTERISKAS)

Vilnonė paltui medžiaga 3 jardai, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelė 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlė arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megstukas ir graži dėžė šokoladinio saldainių. \$75.00.

RK 2. (VYRIŠKAS)

Grynos vilnos nertinis, 3 1/2 jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraištis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinio saldainių. \$75.00.

JUNGTINIS SIUNTINYS RK1 IR RK 2 KAINUOJA \$135.00.

4 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldainių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. pipirų, 1/2 sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiuočiami mūsų anksčiau skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V-3, 10 1/2 jardo kostiumams medžiaga, už \$55.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už \$60.00, N-4, 16 jardu nepermatomo nailono suknelėms už \$45.00.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras),

421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su gavėjo parašu patvirtintas pristatymas, per 3-4 savaites, visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; A. Kusinskis, 167 Colledge St., Apt. 2, Sudbury, Ontario; L. Radzevičius, R. R. 2, Port Arthur, Ontario, Canada.